

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیردولتی پسرانه موحّد
منطقه ۵ شهر تهران

نام استاد: آقای هشترودی

نمونه سوالات

پایه: یازدهم

نام درس: عربی ۲

رشته: ریاضی

- ۱ أَكْمِلْ تَرْجَمَةَ الْآيَاتِ وَ الْخَدِيثِ، ثُمَّ عَيِّنْ أَدَاةَ الشَّرْطِ وَ فِعْلَ الشَّرْطِ ، وَ جَوَابَهُ.
- (۱) (وَ مَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ) الْبَقَرَةُ: ۱۹۷
و آنچه را از کار نیک ، خدا آن را می‌داند. (از آن آگاه است.)
(۲) (إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنُتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ) الْإِسْرَاءُ: ۷
اگر نیکی کنید، به خودتان
(۳) (إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا) الْأَنْفَالُ: ۲۹
اگر از خدا پروا کنید، برایتان نیروی تشخیص حق از باطل
(۴) مَنْ سَأَلَ فِي صِغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ. «أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ (ع)»
هرکس در خردسالی اش بپرسد، در بزرگسالی اش

۲ تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ وَ الْمَصَادِرَ التَّالِيَةَ.

المصدر	الأمر و النهي	المضارع و المستقبل	الماضي
الإفقاد: نجات دادن	أَقْدُ:	يُقَدُّ: نجات می دهد	قَدْ أَقَدْتُ:
الابتعاد: دور شدن	لا تَبْعُدْ:	لا يَبْعُدُ: دور نمی شود	ابْتَعَدَ:
الاستحباب: عقب نشینی کردن	لا تَسْتَحِبْ:	سَيَسْتَحِبُّ:	اسْتَحَبَّ: عقب نشینی کرد
الاستخدام:	اسْتَحْدِمْ: به کار بگیر	يَسْتَحْدِمُ:	اسْتَحْدَمَ: به کار گرفت
المجالسة:	جالس:	يُجَالِسُ: همنشینی می کند	جالس: همنشینی کرد
التذكُّر: به یاد آوردن	لا تَتَذَكَّرْ:	يَتَذَكَّرُ:	تَذَكَّرَ: به یاد آورد
التعائش: همزیستی کردن	تعائش: همزیستی کن	يَتَعَائِشُ:	تَعَائِشَ:
التَّحْرِيمُ:	لا تُحْرِمْ:	يُحْرِمُ: حرام می کند	قَدْ حَرَّمَ: حرام کرده است

- ۳ تَرْجِمِ الْآيَةَ وَ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
- (۱) (وَ مَا تَنْفَعُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ) الْبَقَرَةُ: ۲۷۳ (الْمَجْرُورُ بِخَرَفٍ جَزِيٍّ)
(۲) مَنْ عَلَّمَ عِلْمًا، فَلَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمَلَ بِهِ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَامِلِ. «رَسُولُ اللَّهِ (ص)» (إِسْمُ الْفَاعِلِ)
(۳) النَّاسُ أَعْدَاءُ مَا جَهِلُوا. «الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)» (الْجَمْعُ الْمَكْسَرُ وَ مَفْرَدَةٌ)

- ۴ اِحْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْآيَاتِ، ثُمَّ عَيِّنْ أَدَاةَ الشَّرْطِ وَ فِعْلَ الشَّرْطِ ، وَ جَوَابَهُ.
- (۱) (وَ مَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ) الْبَقَرَةُ: ۱۱۰
(۲) (إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ) مُحَمَّدٌ: ۷
(۳) (وَ إِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا) الْفُرْقَانُ: ۶۳

٥

صَعِّعَ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

(١) اِشْتَرَيْنَا وَ فَسَاتَيْنَ بِأَسْعَارٍ رَخِيصَةٍ فِي الْمَتَجَرِّ.

سراويل أشهراً مَواقِفَ

(٢) مَنْ الْمُؤْمِنِينَ فَعَلَيْهِ أَنْ يَعْتَذِرَ إِلَيْهِمْ.

إِغْتَابَ اِتَّقَى مَدَحَ

(٣) حَاوَلَ الْأَعْدَاءُ أَنْ بِنَا وَ يَسْحَرُوا مِنَّا.

يَسْتَهْزِئُوا يَسْتَسْلِمُوا يَسْتَقْبِلُوا

(٤) أَرَادَ الْمُشْتَرِي السَّعْرَ.

نَوْعِيَّةً مَتَجَرًّا تَخْفِيضَ

٦

عَيَّنَ الْكَلِمَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ.

(١) صَبَاحَ مَسَاءَ (٢) عَجَبَ لَحْمَ (٣) كِبَائِرَ نِسَاءَ (٤) سَجَرَ عَابَ (٥) أَحْمَرَ أَحْسَنَ (٦) أَصْفَرَ أَرْزَقَ لَيْلَ مَيِّتَ فُسُوقَ إِثْمَ رِجَالَ أَوْلَادَ سَاعَدَ لَمَزَ أَجْمَلَ أَصْلَحَ أَبْيَضَ أَكْثَرَ

٧

تَرْجِمِ التَّرَاكِيِبَ وَ الْجُمَلَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْفَاعِلِ، وَاسْمَ الْمَفْعُولِ، وَاسْمَ الْمُبَالِغَةِ، وَاسْمَ الْمَكَانِ، وَاسْمَ التَّفْضِيلِ.

(١) (رَبُّ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ): اَلشَّعْرَاءُ: ٢٨

(٢) (... إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ) الْمَائِدَةُ: ١٠٩

(٣) (... مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْفَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَ صَدَقَ الْمُرْسَلُونَ) يَس: ٥٢

(٤) يَا مَنْ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ:

(٥) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ:

(٦) يَا سَاتِرَ كُلِّ مَعْيُوبٍ:

(٧) يَا غَفَّارَ الذُّنُوبِ:

٨

عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الْمَلُوتَةِ.

(١) (فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ) الْفَتْحُ: ٢٦

(٢) (لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا) الْبَقَرَةُ: ٢٨٦

(٣) اَلسُّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ. «رَسُولُ اللَّهِ (ص)»

(٤) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. «رَسُولُ اللَّهِ (ص)»

(٥) عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ. «أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى (ع)»

٩

اُكْتُبِ الْعَمَلِيَّاتِ الْجِسَابِيَّةَ التَّالِيَةَ كَالْمِثَالِ:

(١) عَشْرَةٌ زَائِدٌ أَرْبَعَةٌ يُسَاوِي أَرْبَعَةَ عَشَرَ. ١٤ = ٤ + ١٠

(٢) مِئَةٌ تَقْسِيمٌ عَلَى اثْنَيْنِ يُسَاوِي خَمْسِينَ.

(٣) ثَمَانِيَةٌ فِي ثَلَاثَةِ يُسَاوِي أَرْبَعَةَ وَ عَشْرِينَ.

(٤) سِتَّةٌ وَ سَبْعُونَ نَاقِصٌ أَحَدَ عَشَرَ يُسَاوِي خَمْسَةَ وَ سِتِّينَ.

المصدر	الأمر و النهي	المضارع و المستقبل	الماضي
إحسان: نيكي كردن	أَحْسِنُ:	يُحْسِنُ: نيكي مي كند	قَدْ أَحْسَنَ:
إقتراب: نزديك شدن	لا تَقْتَرِبُوا:	يَقْتَرِبُونَ:	اقْتَرَبَ: نزديك شد
انكسار: شكسته شدن	لا تَنْكَسِرْ: شكسته نشو	سَيَنْكَسِرُ:	انْكَسَرَ:
استغفار:	اسْتَغْفِرْ: آمرزش بخواه	يَسْتَغْفِرُ:	اسْتَغْفَرَ: آمرزش خواست
مسافرة: سفر كردن	لا تُسَافِرْ:	لا يُسَافِرُ:	ما سَافَرْتُ: سفر نکردم
تعلم: ياد گرفتن	تَعَلَّمْ:	يَتَعَلَّمَانِ: ياد مي گیرند	تَعَلَّمَ:
تبادل: عوض كردن	لا تَتَبَادَلُوا: عوض نكنيد	تَتَبَادَلُونَ:	تَبَادَلْتُمْ:
تعليم: آموزش دادن	عَلِّمْ:	سَوْفَ يَعَلِّمُ:	قَدْ عَلَّمَ: آموزش داده است

تَرْجِمِ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ النَّبَوِيَّةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱۱

۱) اللَّهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خَلْقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. (الْفِعْلُ الْمَاضِي وَ فِعْلُ الْأَمْرِ)
 ۲) لَيْسَ شَيْءٌ أَنْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. (اسْمُ التَّفْضِيلِ وَ الْجَارُ وَ الْمَجْرُورُ)

تَرْجِمِ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ النَّبَوِيَّةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱۲

۱) حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. (الْمُبْتَدَأُ وَ الْخَبَرُ)
 ۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (الْمَفْعُولُ)
 ۳) إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. (الْفِعْلُ الْمَاضِي الْمَجْهُولُ وَ الْمَفْعُولُ)

أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

۱۳

۱) الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ:
 ۲) تَسْمِيَةُ الْأَخْرَيْنِ بِالْأَسْمَاءِ الْقَبِيحَةِ:
 ۳) ذَكَرَ مَا لَا يَرْضَى بِهِ الْأُخْرُونَ فِي غِيَابِهِمْ:

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْأَيْتِينَ وَ الْعِبَارَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْمَكَانِ وَ اسْمَ التَّفْضِيلِ.

۱۴

۱) (... وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ...) التَّلْخُلُ: ۱۲۵
 ۲) (وَ الْأُخْرَةُ خَيْرٌ وَ أَبْقَى) الْأَعْلَى: ۱۷
 ۳) كَانَتْ مَكْتَبَتُهُ «جُنْدِي سَابور» فِي خَوْزِستَانِ أَكْبَرَ مَكْتَبَتِهِ فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ.

أَكْتُبْ كُلَّ كَلِمَةٍ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ مِنَ الْجَدُولِ ثُمَّ أَدْكُرْ مَفْرَدَهَا:

۱۵

والدين، أيام، مسؤولين، جنتان، عالمات، صادقين، صالحات، بحرین، علوم، خاشعون، فراشات، عباد.

المفرد	جمع تكسير

المفرد	الجمع السالم

المفرد	المثنى

١٦

اجمع الاسماء التالية:

السائل، السؤال، التحية، الثمرة، البائع، المجتهد، الكلمة، العاقلة، التفاحة، الجالس، الغرفة، الإحسان، المُجيب، السماء، المُحسن، البيت، السيف.

١٧

حوّل الجملة التالية من المفرد الى المثنى فالجمع:
 إِنَّ الْجُنْدِيَّ يُدَافِعُ عَنِ الْوَطَنِ بِرُوحِهِ.

١٨

أكمل الفراغ بصيغة مناسبة من مضارع «نَجَحَ»
 إِنَّ تَجْتَهَدَنَّ فِي أَعْمَالِكُنَّ

١٩

اجعل في الفراغ أداة جزم مناسبة:
 - يَعْمَلُ الْخَيْرَ يَنْتَفِعُ بِهِ!

٢٠

للتعريب (انتخب الجمل من النص):
 من بر تهيهى نان توانانترم.

٢١

أكتب جمع هذه الأسماء.

سائح:	أثر:	تاريخ:	قرية:
عبد:	دولة:	بهيمة:	ملعب:
رسول:	سؤال:	غصن:	شجر:
زيت:	حي:	قبر:	

٢٢

ضع في الفراغ كلمة مناسبة.

- ١- يُشَجُّعُ الْ..... فَرِيْقَهُمْ فِي الْمَلْعَبِ. مَوَاصِفَاتُ □ مَتَاجِرُ □ مُتَفَرِّجُونَ □
- ٢- شَرْطِيُّ الْمُرُورِ حَتَّى تَتَوَقَّفَ السَّيَّارَاتُ. يَصْفِرُ □ يَتَعَادَلُ □ يَمْتَلِي □
- ٣- وَصَعْتُ الْمِصْبَاحَ فِي الْبَيْتِ. تَخْفِيزُ □ مِفْتَاحُ □ مَشْكَاةُ □
- ٤- جَدِّي لَا بَعْضَ ذِكْرِيَاتِهِ. يَغْرِسُ □ يَتَذَكَّرُ □ يَنْبُتُ □
- ٥- شَارَكَ زُمْلَاؤُنَا فِي عِلْمِيَّةٍ. مُبَارَاةُ □ الْتِفَافِ □ بُدُورٍ □
- ٦- سَجَّلَ لِاعْبُنَا رَائِعاً. جِدْعاً □ هَدَفاً □ نَوْعِيَّةً □

إِسْمُ الْفَاعِلِ	الْمَصْدَرُ	فِعْلُ الْأَمْرِ	الْفِعْلُ الْمَضَارِعُ	الْفِعْلُ الْمَاضِي
☐ أَلْمُؤَافِقُ	☐ أَلْتَوَافِقُ	☐ وَاْفِقُ	☐ يُوَاْفِقُ	وَاْفَقَ
☐ أَلْمُؤَوفِقُ	☐ أَلْمُؤَافِقَةُ	☐ وُفِّقَ	☐ يُؤَوفِّقُ	
☐ أَلْمُقَرَّبُ	☐ أَلْتَقَرُّبُ	☐ قَرَّبَ	☐ يَقَرِّبُ	تَقَرَّبَ
☐ أَلْمَتَقَرَّبُ	☐ أَلْتَقَرِيبُ	☐ تَقَرَّبَ	☐ يَتَقَرَّبُ	
☐ أَلْمَتَعَارِفُ	☐ أَلْمُعَارَفَةُ	☐ تَعَارَفَ	☐ يَتَعَرَّفُ	تَعَارَفَ
☐ أَلْمُعَرَّفُ	☐ أَلْتَعَارُفُ	☐ اِعْرَفَ	☐ يَتَعَارَفُ	
☐ أَلْمُسْتَعْمِلُ	☐ أَلْإِسْتِعْمَالُ	☐ اِسْتَعْمَلَ	☐ يَسْتَعْمِلُ	اِسْتَعْمَلَ
☐ أَلْمُسْتَعْمَلُ	☐ أَلْإِسْتِعْمَالُ	☐ اِسْتَعْمَلَ	☐ يَسْتَعْمِلُ	
☐ أَلْمُنْفَتَحُ	☐ أَلْإِسْتِفْتِاحُ	☐ اِنْفَتَحَ	☐ يَنْفَتِحُ	اِنْفَتَحَ
☐ أَلْمُنْفَتَحُ	☐ أَلْإِنْفِتَاحُ	☐ نَفَتَحَ	☐ يَنْفَتِحُ	
☐ أَلْمُسْتَرْجِعُ	☐ أَلْإِسْتِرْجَاعُ	☐ اِسْتَرْجَعَ	☐ يَسْتَرْجِعُ	اِسْتَرْجَعَ
☐ أَلْمَرْجِعُ	☐ أَلْإِسْتِرْجَاعُ	☐ رَاجَعَ	☐ يَرْجِعُ	
☐ أَلْمُنْزَلُ	☐ أَلنُّزُولُ	☐ اِنزَلَ	☐ يَنْزِلُ	نَزَلَ
☐ أَلنَّازِلُ	☐ أَلتَنْزِيلُ	☐ نَزَلَ	☐ يَنْزِلُ	
☐ أَلْأَكْرَمُ	☐ أَلْإِكْرَامُ	☐ أَكْرَمَ	☐ يَكْرِمُ	أَكْرَمَ
☐ أَلْمَكْرِمُ	☐ أَلتُّكْرِيمُ	☐ كَرَّمَ	☐ يَكْرِمُ	

تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكْرَةِ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَعْرِفَةَ وَ النَّكْرَةَ فِي مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِحُطِّ.

سَجَلَتْ مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو مَسْجِدَ الْإِمَامِ وَ قُبَّةَ قَابُوسٍ فِي قَائِمَةِ الْتَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ.

قَبْرُ كُورُشٍ يَجْذِبُ سَيَّاحًا مِنْ دَوْلِ الْعَالَمِ. حَدِيقَةُ شَاهَزَادَه قُزْبِ كِرْمَانِ جَنَّةٌ فِي الصَّحْرَاءِ.

مَعْبُدُ كُورْدْكَلَافِي مُحَافَظَةِ مَازَنْدِرَانَ أَحَدُ الْأَثَارِ الْقَدِيمَةِ.

عَيِّنِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكْرَةِ.

(ب) بندگان درستکار

(ف) بندگان درستکار

(ب) دستبندی كهنه

(ف) دستبندی كهنه

(ب) تاريخ زرین

(ف) تاريخی زرین

عَيِّنِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكْرَةِ.

(ب) صدای عجیب را شنیدم.

(ف) صدای عجیبی را شنیدم.

(ب) به روستا رسیدم.

(ف) به روستایی رسیدم.

(ب) نگاه به گذشته

(ف) نگاهی به گذشته

٢٧. أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ حَسَبِ الصُّورِ.

فِي أَيِّ بِلَادٍ تَقَعُ هَذِهِ الْأَهْرَامُ؟

بِمَ يَذْهَبُ الطُّلَّابُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟

لِمَنْ هَذَا التَّمِثَالُ؟

كَيْفَ الْجَوُّ فِي أَرْدَبِيلِ فِي الشِّتَاءِ؟

مَاذَا تُشَاهِدُ فَوْقَ النَّهْرِ؟

هَلْ تُشَاهِدُ وَجْهًا فِي الصُّورَةِ؟

٢٨. تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ التَّبَوُّيَّةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
(١) مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَزْرَعُ زَرْعًا أَوْ يَغْرِسُ غَرْسًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَتْ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ. (الْجَارُ وَالْمَجْرُورُ، وَ اسْمُ الْفَاعِلِ)
(٢) مَا مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ. (الْفِعْلُ الْمَاضِي، وَ الْمَفْعُولُ)
(٣) سَأَلَ النَّبِيُّ (ص): أَيُّ الْمَالِ خَيْرٌ؟ قَالَ: زَرْعُ زَرْعِهِ صَاحِبُهُ. (الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ، وَ الْفَاعِلُ)

٢٩. أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟
(١) الَّذِي يَعْْمَلُ فِي الْمَزْرَعَةِ.
(٢) صِفَاتٌ أَحَدٌ أَوْ شَيْءٍ.

٣٠. أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟
(١) بَحْرٌ يُعَادِلُ ثُلُثَ الْأَرْضِ تَقْرِيْبًا.
(٢) التَّجْمَعُ وَالذَّوْرَانُ حَوْلَ شَيْءٍ.
(٣) الَّذِي يُعْطِيهِ اللَّهُ عُمْرًا طَوِيلًا.

٣١. تَرْجِمِ مَا يَلِي حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ التَّكْرَةِ.
(١) (اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نَوْرِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ) النَّورُ: ٣٥
(٢) (... أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَى فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ...) الْمُرْتَمِلُ: ١٥ وَ ١٦
(٣) عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ، خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)

٣٢. صَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.
(١) قَدْ يَبْلُغُ اِرْتِفَاعُ بَعْضِ أَشْجَارِ السُّكُوبَا أَكْثَرَ مِنْ مِتْرٍ.
(٢) تَحْمِلُ شَجَرَةُ الْخُبْزِ أَثْمَارًا فِي نِهَآيَةِ كَالْحُبِّزِ.
(٣) تَنْمُو أَثْمَارُ الْعُنْبِ الْبِرَازِيلِيِّ عَلَى شَجَرَتِهِ.

۳۳

صَغُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.
 (۱) تَبَدَّأَ الشَّجَرَةُ الْخَائِقَةُ حَيَاتَهَا بِ حَوْلَ جِدْعِ شَجَرَةٍ وَ عُصُونِهَا.
 (۲) لَا يُسَبِّبُ اشْتِعَالَ زُبُوتِ شَجَرَةِ النَّفْطِ خُرُوجَ أَيِّ مُلَوَّنَةٍ.
 (۳) تَوَجَّدَ غَابَاتٌ جَمِيلَةٌ مِنْ أَشْجَارِ الْبَلُوطِ فِي إِيْلَامِ وَ لُرِسْتَانِ.

۳۴

در کدام یک از آیات، کلمات درست ترجمه نشده است؟

- ۱- «و اذْکُرْ اسْمَ رَبِّکَ ...» (المُرْمَلُ / ۸)
 نام پروردگارت را ذکر کن ...
 ۲- «و لَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ ...» (المُلک / ۵)
 همانا آسمان دنیا را با چراغ‌هایی بیاراستیم.
 ۳- «و أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً» (المومنون / ۱۸)
 و از آسمان آب را فرو فرستادیم.

۳۵

اُكْتُبْ خَمْسَ عِبَارَاتٍ بِالْعَرَبِيَّةِ حَوْلَ آدَابِ الْكَلَامِ.
 ۱- اَلْكَلامُ يَجُزُّ الْكَلَامِ.

۳۶

عَيِّنِ الْبَيْتَ الْفَارِسِيَّ الَّذِي يَرْتَبِطُ بِالْآيَةِ أَوْ الْحَدِيثِ فِي الْمَعْنَى.

- (۱) (وَ لَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ) الْحُجُرَاتُ: ۱۱
 (۲) عَوَّذْ لِسَانِكَ لِيْنَ الْكَلَامِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)
 (۳) فَكَّرْتُمْ تَكَلَّمْتُمْ تَسَلَّمْتُمْ مِنَ الرَّزْلِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)
 (۴) أَكْبَرَ الْعَيْبِ أَنْ تُعَيَّبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)
 (۵) تَكَلَّمُوا تُعَرَّفُوا؛ فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)
 الف) تا مرد سخن نگفته باشد / عیب و هنرش نهفته باشد (مولوی)
 ب) سخن کان از سر اندیشه ناید / نوشتن را و گفتن را نشاید (نظامی گنجه‌ای)
 ج) به شیرین زبانی و لطف و خوشی / توانی که پیلی به مویی کشی (سعدی شیرازی)
 د) خلائق را به القابی که زشت است / نخواند هر که او نیکوسرشت است (مهدی الهی قمشه‌ای)
 ه) آن‌کس که به عیب خلق پرداخته است / زان است که عیب خویش شناخته است (امثال و حکم دهخدا)

۳۷

تَرَجِّمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
 (۱) اَلْكَتَابُ صَدِيقٌ يُنْقِذُكَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ. (الْمُبْتَدَأُ وَ الْحَبْرُ)
 (۲) يُعْجِبُنِي عَيْدٌ يَفْرَحُ فِيهِ الْفُقَرَاءُ. (الْجَمْعُ الْمَكْسَّرُ وَ نُونُ الْوَقَايَةِ)

۳۸

تَرَجِّمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
 (۱) سَافَرْتُ إِلَى فَرِيَةٍ شَاهَدْتُ صَوْرَتَهَا أَيَّامَ صَغْرِي. (الْمَجْرُورُ بِحَرْفِ جَزٍّ وَ الْمَفْعُولُ)
 (۲) عَصَفَتْ رِيَاحٌ شَدِيدَةٌ حَرَبَتْ بَيْتًا جَنْبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ. (الْمَفْعُولُ وَ الْمُضَافُ إِلَيْهِ)
 (۳) وَجَدْتُ بَرْنَامَجًا يُسَاعِدُنِي عَلَى تَعَلُّمِ الْعَرَبِيَّةِ. (الْمَفْعُولُ وَ الْمُضَافُ إِلَيْهِ)

۳۹

عَيِّنِ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ الْكَلِمَةَ الْعَرَبِيَّةَ.

- ۱- اَلْفِشْرُ □ اَللَّبُّ □ اَلنَّوَى □ اَلْغَازُ □
 ۲- اَلْيَدُ □ اَلرَّأْسُ □ اَلْقَدَمُ □ اَلسِّيَاحُ □
 ۳- اَلْأَبْمُ □ اَلدُّنْبُ □ اَلْحِصَّةُ □ اَلخَطِيْبَةُ □
 ۴- اَلتَّعْلَبُ □ اَلكَلْبُ □ اَللُّيْنُ □ اَلدُّنْبُ □
 ۵- اَلزُّبُوتُ □ اَلْمُزَارِعُ □ اَلْعَامِلُ □ اَلْمُوظَّفُ □
 ۶- اَلسِّرْوَالُ □ اَلْقَمِيصُ □ اَلْفُسْتَانُ □ اَلسَّمَكُ □

تَرْجِمِ كَلِمَاتِ الْجَدْوَلِ، ثُمَّ اكْتُبِ رَمَزَهُ.
 يُجَادِلُ / مِئْتَانِ / تَعْلِيمِ / حَفَلَاتِ / أَفْلامِ / إِمْرَأَةٍ / مُعَمَّرَةٍ / مُزَارِعِ / تَلْمِيذِ / رَائِحَةِ / حاسوبِ / أبنَاءِ / أَلْفَانِ / أَزْهَارِ / أُسَاوِرِ /
 إِعْصَارِ / تَبْجِيلِ / سَاحَاتِ / كِبَائِرِ

رمز ↓

					(١) گرمی داشتن
					(٢) کهنسال
					(٣) ستیز می کند
					(٤) یاد دادن
					(٥) کشاورز
					(٦) جشن ها
					(٧) دانش آموز
					(٨) زن
					(٩) بو
					(١٠) دو هزار
					(١١) گردباد
					(١٢) گناهان بزرگ
					(١٣) میدان ها
					(١٤) دویست
					(١٥) فیلم ها
					(١٦) رایانه
					(١٧) دستبدها
					(١٨) فرزندان
					(١٩) شکوفه ها

تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
 (١) قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ مُرًّا. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (فِعْلَ الْأَمْرِ وَ الْمَفْعُولِ)
 (٢) لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ، بَلْ لَا تَقُلْ كُلَّ مَا تَعْلَمُ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ (ع) (الْمُضَارِعُ الْمَنْفِي وَ فِعْلَ النَّهْيِ)

تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.
 (١) إِنْ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ تَكَرَّهُ مُجَالَسَتُهُ لِفَحْشِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ وَ الْجَارَّ وَ الْمَجْرُورَ)
 (٢) أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقُّ فِي مَا لَهُ وَ عَلَيْهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (إِسْمَ التَّفْضِيلِ وَ الْمُضَافِ إِلَيْهِ)
 (٣) الْعِلْمُ نُورٌ وَ ضِيَاءٌ يَقْذِفُهُ اللَّهُ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْمُبْتَدَأَ وَ الْفَاعِلَ)

٤٣

إمْلأِ الْفَرَاغَ فِي آيَاتِ نَصِّ الدَّرْسِ وَ أَحَادِيثِهِ بِكَلِمَاتٍ صَحِيحَةٍ.

- عَلِّمُ، النَّارَ، عُقُولِهِمْ، الْحَسَنَةَ، أَحْسَنُ، لِسَانِهِ، تَفْعَلُونَ
 (١) اذْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ (النحل: ١٢٥)
 (٢) وَ لَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ (الإسراء: ٣٦)
 (٣) لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا (الصف: ٢)
 (٤) كَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرٍ رَسُولُ اللَّهِ (ص)
 (٥) تَكَلَّمُوا تَعْرِفُوا فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ الْإِمَامُ عَلِيٌّ (ع)
 (٦) مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ رَسُولُ اللَّهِ (ص)

٤٤

إخْتِيزِ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ هَذِهِ الْعِبَارَةَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ؛ ثُمَّ عَيِّنِ نَوْعَ الْأَفْعَالِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَ مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ صَلَاةٍ لَا تَرْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ. (مِنْ تَعْقِيَابَاتِ صَلَاةِ الْعَصْرِ)

٤٥

عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ. (✓ ×)

(١) الَّذِي لَا يَتَكَلَّمُ لَا يُعْرِفُ شَأْنَهُ.

(٢) لَا نُحَدِّثُ بِمَا نَخَافُ تَكْذِيبَهُ.

٤٦

عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ. (✓ ×)

(١) الَّذِي يَتَكَلَّمُ فِي مَا لَا يَعْلَمُ، يَقَعُ فِي خَطَأٍ.

(٢) مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ قَوِيٌّ.

(٣) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَجْرَحَ الْأَخْرِينَ بِلِسَانِنَا.

٤٧

اكْمَلِ: (كلمه‌ی صحیح را انتخاب کنید.)

تَظْهَرُ ظَاهِرَةٌ قَوْسٍ فَرْحٌ مَعَ أَلْوَانِهَا (الجميل - الجميلة - الجميلة)

٤٨

امْلأِ الْفَرَاغَ فِي الْجَدُولِ:

إعرابها	نوع الصفة	الصفة	الجملة
			١- الفَنَاعَةُ كَثْرًا لَا يَنْفَدُ
			٢- أَنِّي أَحِبُّ إِخْوَانِي الْمَجْدِينَ
			٣- قَرَأْتُ كِتَابًا رَائِعًا
			٤- لِحُظَّةِ الْإِنْتِصَارِ لِحُظَّةٍ تَنْتَظِرُهَا

٤٩

عَيِّنِ الصِّفَةَ وَ الْمَوْصُوفَ فِي الْجُمْلَةِ التَّالِيَةِ:

إِنَّ الْإِبْتِثَارَ صِفَةٌ إِنْسَانِيَّةٌ يَتَخَلَّقُ بِهَا الْمُؤْمِنُ.

٥٠

عَيِّنِ الصِّفَةَ وَ الْمَوْصُوفَ فِي الْجُمْلَةِ التَّالِيَةِ:

أَفْضَلُ النَّاسِ مُؤْمِنٌ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِنَفْسِهِ وَ مَالِهِ.

٥١

اُكْتُبْ مُفْرَدًا الْجُمُوعَ التَّالِيَةَ.

أَحْيَاءُ:	أَفْضَالُ:	حُطُطُ:	أَدْوِيَّةُ:
عُيُوبُ:	أَسَاتِذَةٌ:	أَصْدِقَاءُ:	صُعُوبَاتُ:
أَسَابِيعُ:	أَسْئَلَةٌ:	أَعْمَالُ:	إِحْوَانُ:
	أَخْلَاقُ:	طُلَّابُ:	إِجَابَاتُ:

٥٢ تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ.

(١) لَا تَجْلِسُوا هُنَاكَ:

(٢) لَنْ يَجْلِسْنَ هُنَا:

(٣) أُرِيدُ أَنْ أَجْلِسَ:

(٤) رَجَعْنَا لِنَجْلِسَ:

٥٣ تَرْجِمِ الْآيَاتِ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

(١) (... لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَيَّ مَا فَاتَكُمْ ...) آلُ عِمْرَانَ: ١٥٣ (الْفِعْلُ الْمَاضِي)

(٢) (لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ...) آلُ عِمْرَانَ: ٩٢ (الْفِعْلُ الْمُضَارِعُ)

٥٤ عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ.

١- مقال كَلام قَوْل إِطَار

٢- كَلَّمَ حَدَّثَ كَمَّلَ تَكَلَّمَ

٣- جَذَّوع تَأَجَّلَ أَمَارَ أَغْصَانَ

٤- يَغْرِسُ يَثْبُتُ يَزْرَعُ يَخْتَقُ

٥- أَحْمَرَ أَسْوَدَ أَخْضَرَ أَحْرَمَ

٥٥ تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

(١) يُبْلَغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاخْتِيَالِهِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ (ع) (الْفَاعِلُ)

(٢) لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ (ع) (فِعْلُ النَّهْيِ)

٥٦ أَيُّ فِعْلٍ مِنْ أَفْعَالِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ يُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

(١) أَعْطَاهُ عَهْدًا وَ قَوْلًا بِأَنْ يَفْعَلَ شَيْئًا.

(٢) قَرَّرَ أَنْ يَفْعَلَ مَا قَصَدَهُ مَعَ التَّأَخِيرِ.

٥٧ أَيُّ فِعْلٍ مِنْ أَفْعَالِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ يُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

(١) شَاهَدَ وَجْهًا لَوَجْهِ.

(٢) ظَهَرَ وَ صَارَ وَاضِحًا.

(٣) لَمْ يَنْجَحْ بَلْ خَسِرَ.

٥٨ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

(١) مَنْ قَالَ «مَنْ يَكْذِبُ لَا يَنْجَحْ»؟

(٢) كَيْفَ اتَّصَلَ الطُّلَّابُ بِالْأَسْتَاذِ؟

(٣) لِمَاذَا فَرَّخَ الطُّلَّابُ؟

٥٩ صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ: تَسْعَى السَّيِّدُ الْمُجَدِّي أَنْ يَسْتَفِيدَ مِنَ الْكَلِمَاتِ الْقَلِيلَةِ.

٦٠ إقرأ العبارة التالية و ترجمها ثم املأ الفراغات من الجدول:
(إنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ)

مضارع مجزوم			مضارع منصوب			مضارع مرفوع		
الفاعل	علامة الجزم	اصليّة فرعيّة	الفاعل	علامة النصب	اصليّة فرعيّة	الفاعل	علامة الرفع	اصليّة فرعيّة

٦١ أُكْتُبُ عَنْ أَحَدِ هَؤُلَاءِ الْمُسْتَشْرِقِينَ الَّذِينَ حَدَّمُوا اللُّغَةَ الْفَارِسِيَّةَ أَوْ الْعَرَبِيَّةَ.

هانري كوربن (هنري كوربين)

Henry Corbin

رينولد نيكلسون

Reynold Alleyne Nicholson

يوهان غوته

Johann

Wolfgang von Goethe

ولاديمير مينورسكي

Vladimir Minorski

توشي هيكو ايزوتسو

Toshihiko Izutsu

إدوارد براون

Edward Granville Browne

«يوهان غوته» هو أحد أشهر أدباء أدبائع ألمانيا، و الذي ترك إرثاً أدبياً و ثقافياً عظيماً للمكتبة العالمية.
«رينولد نيكلسون» هو مستشرق إنجليزي. حبيب في التصوف و الأدب الفارسي، و يُعتبر من أفضل المترجمين لأشعار جلال الدين الرومي.

«هنري كوربين» فيلسوف و مستشرق فرنسي اهتم بدراسة الإسلام. أسس في فرنسا قسماً لتاريخ إيران.
«إدوارد براون» مستشرق إنجليزي نال شهرة واسعة في الدراسات الشرقية و كان يعرف الفارسية و العربية جيداً.
«توشي هيكو ايزوتسو» أول من ترجم القرآن إلى اللغة اليابانية. و كان يعرف ثلاثين لغة منها الفارسية و العربية.
«فلاديمير مينورسكي» مستشرق روسي. أستاذ في دراسة الفارسية و الكردية.

٦٢ ضَعُ في الفراغ كلمة مناسبة من الكلمات التالية. «كلمتان زائدتان»
(أنقرة / الإنجليزية / الحضارة / فخرية / مند / المستشرق / محاضرة / شهادات)

١) ما رأيتُ جبراني يوم الخميس.

٢) نتعلمُ اللغة من الصف السابع.

٣) ألقى الأستاذ ثقافية أمام الطلاب.

٤) كانت السومرية في جنوب العراق.

٥) ألدكتوراه من أعلى التخصص في الجامعات.

٦) إن عالم من الدول العربية عارف بالثقافة الشرقية.

عَيْنَ الْبَيْتِ الْفَارِسِيِّ الَّذِي يَرْتَبِطُ بِالْحَدِيثِ فِي الْمَعْنَى.

- ۱) الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْكَلَامِ كَثِيرُ الْعَمَلِ. الْإِمَامُ الْكَاطِمُ (ع)
 - ۲) الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)
 - ۳) أَمْرَنِي رَبِّي بِمَدَارَةِ النَّاسِ كَمَا أَمْرَنِي بِإِدَاءِ الْفَرَايِضِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)
 - ۴) عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)
 - ۵) الدَّهْرُ يَوْمَانِ ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ. الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)
 - ۶) خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا. رَسُولُ اللَّهِ (ص)
- الف) کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا زانک تو جهان شود پُر (نظامی گنجه‌ای)
 ب) علم کز اعمال نشانیش نیست / کالبدی دارد و جانیش نیست (امیرخسرو دهلوی)
 ج) اندازه نگه دار که اندازه نکوست / هم لایق دشمن است و هم لایق دوست (سعدی)
 د) روزگارست آن که گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر ازین بازیچه‌ها بسیار دارد (قائم‌مقام فراهانی)
 هـ) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروّت با دشمنان مدارا (حافظ)
 و) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود (نظامی گنجه‌ای)

۶۴) اِنْتِخِبِ الْجَوَابِ الصَّحِيحَ.

☐ أَنْ تَيْأَسَ	☐ كَيْ تَيْأَسَ	☐ لَا تَيْأَسَ
☐ لَنْ أَسَافِرَ	☐ لَمْ أَسَافِرَ	☐ لَكَيْ أَسَافِرَ
☐ أَنْ أَذْهَبَ	☐ لَمْ أَذْهَبَ	☐ إِنْ أَذْهَبَ
☐ لَنْ يَرْجِعَ	☐ مَا رَجَعَ	☐ لَمْ يَرْجِعَ
☐ لَا يَجْتَهِدُ	☐ لَا يَجْتَهِدُ	☐ يَجْتَهِدُ

صَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةٌ مُنَاسِبَةٌ.

- ۱) تُسَمَّى مَظَاهِرُ التَّقَدُّمِ فِي مَيَادِينِ الْعِلْمِ وَ الصَّنَاعَةِ وَ الْأَدَبِ مَهْرَجَانًا حَضَارَةً
- ۲) أَسْتَاذُ الْجَامِعَةِ فِي حَدِيثِهِ إِلَى فُضَائِلِ آتِهِ مَارِي شَيْمِل. أَشَارَ أَثَارَ
- ۳) هِيَ الْقَيْمُ الْمُشْتَرَكَةُ بَيْنَ جَمَاعَةٍ مِنَ النَّاسِ. الشَّهَادَةُ التَّقَافَةُ
- ۴) أَلْقَى أَسْتَاذُ الْجَامِعَةِ حَوْلَ شَيْمِل. مُحَاضِرَةً مُسَجَّلًا
- ۵) هُوَ الشَّخْصُ الَّذِي يَعْمَلُ مَعَكَ. الْأَزْمِيلُ الْمِضْيَافُ

إِقْرَأِ الْآيَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ ائْتِخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ.

- ۱) (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ* اللَّهُ الصَّمَدُ* لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ* وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ) سُوْرَةُ الْإِحْلَاصِ
 بگو: او خداوند یکتاست، خدا بی‌نیاز است ...
 الف) ... نمی‌زاید و زاده نمی‌شود و کسی همانندش نیست.
- ب) ... نزاده و زاده نشده و کسی برایش همتان بوده است.
- ۲) (... فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ* الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جَوْعٍ وَ آمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ) سُوْرَةُ قُرَيْشٍ
 پس پروردگار این خانه را ...
 الف) ... می‌پرستند ؛ زیرا در گرسنگی خوراکشان داد و از ترس [دشمن] در امان نهاد.
- ب) ... باید پرستند، همان‌که در گرسنگی خوراکشان داد و از بیم [دشمن] ایمنشان کرد.

اِقْرَأِ الْآيَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ انْتِخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ.

(١) (... عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ) آل عمران: ١٢٢

- (الف) مؤمنان تنها باید بر خدا توکل کنند.
- (ب) مؤمنان فقط به خدا توکل می‌کنند.
- (٢) قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ نُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا (... الْأَحْجَرَات: ١٤)
بادیه نشینان گفتند: ...

(الف) ... «ایمان می‌آوریم». بگو: «ایمان نمی‌آورید؛ بلکه بگویید: در سلام می‌مانیم».

(ب) ... «ایمان آوردم». بگو: «ایمان نیاورده‌اید؛ بلکه بگویید: اسلام آوردم».

(٣) (أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ ... الرَّمْر: ٥٢)

(الف) آیا ندانسته‌اند که خدا روزی را برای هرکس بخواهد، می‌گستراند؟

(ب) آیا نمی‌دانند که خدا روزی را برای هرکس بخواهد، فراوان می‌کند؟

عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى.

١- الْأَسْبُوعُ الشَّهْرُ التَّقَاةُ السَّنَةُ

٢- الْأَزْدِيَّةُ الْأَنْجَلِيَّةُ الْفَرَنْسِيَّةُ الْفَخْرِيَّةُ

٣- الرَّمِيلُ الْقَمِيصُ الصَّدِيقُ الْحَبِيبُ

٤- الْقَرْيَةُ الْمَدِينَةُ الْبِلَادُ النَّيَامُ

٥- الشَّهَادَةُ الطُّفُولَةُ الْبِلَادُ النَّيَامُ

٦- الْقَطُّ الرُّمَانُ التَّفَاحُ الْعِنَبُ

صَعِّ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

(١) اَلشَّعْبُ الْبَاكِسْتَانِيُّ يَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ

(٢) اَللُّغَةُ الرَّسْمِيَّةُ فِي بَرِيطَانِيَا

صَعِّ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

(١) كَانَتْ شَيْمِلُ مُنْذُ طُفُولَتِهَا مُشْتَاقَةً إِلَى كُلِّ مَا يَتَعَلَّقُ بِالشَّرْقِ وَ بِإِيرَانَ.

(٢) اَلدُّكْتُورَاهُ هِيَ شَهَادَةٌ تُعْطَى لِشَخْصٍ تَقْدِيرًا لِجُهْدِهِ فِي مَجَالٍ مُعَيَّنٍ.

(٣) إِنَّ ثَانِيًا أَكْبَرَ مَدِينَةٍ فِي تُرْكِيَا بَعْدَ إِسْطَنْبُولِ.

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ حَسَبَ الْقَوَاعِدِ.

(١) لِنَسْتَمِعْ إِلَى الْكَلَامِ الْحَقِّ.

(٢) لِمَنْ هَذِهِ الْجَوَازَاتُ؟

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ حَسَبَ الْقَوَاعِدِ.

(١) (اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) اَلْفَاتِحَةُ: ٢

(٢) بُعِثَ النَّبِيُّ (ص) لِيَهْدِيَ النَّاسَ.

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمِ الْآيَاتِ وَ اَلْحَدِيثِ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ.

(١) (لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا) اَلتَّوْبَةُ: ٤٠

(٢) (إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ) اَلرَّعْدُ: ١١

(٣) ... لَا تُظَلِّمُ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظَلَّمَ وَ أَحْسِنُ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ. اَلْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)

٧٤ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.
(١) بِمَاذَا أُوصِتَ شَيْمِلُ زُمْلَاءَهَا؟
(٢) أَيْنَ وُلِدَتْ شَيْمِلُ؟

٧٥ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.
(١) بِأَيِّ لُغَةٍ كَانَتْ شَيْمِلُ تَقْرَأُ الْأَدْعِيَةَ الْإِسْلَامِيَّةَ؟
(٢) أَيُّ حَدِيثٍ كُتِبَ عَلَى قَبْرِ شَيْمِلِ؟
(٣) كَمْ كِتَابًا وَ مَقَالَةً أَلَفَتْ شَيْمِلُ؟

٧٦ عَيِّنِ إِعْرَابَ الْفِعْلِ الْمَضَارِعِ وَ عِلَامَتَهُ:
«فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ»

٧٧ اجْعَلِ فِي الْفَرَاغِ فِعْلًا مَضَارِعًا لِلنَّهْيِ:
(٣) هَذِهِ الشَّجَرَةُ. (تَقْرَبَانِ)

٧٨ اجْعَلِ فِي الْفَرَاغِ فِعْلًا مَضَارِعًا لِلنَّهْيِ:
(٢) إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا. (تَحْزَنُ)

٧٩ اجْعَلِ فِي الْفَرَاغِ فِعْلًا مَضَارِعًا لِلنَّهْيِ:
(١) الْحَقُّ بِالْبَاطِلِ. (تَلْبَسُونَ)

٨٠ عَيِّنِ إِعْرَابَ الْمَضَارِعِ وَ عِلَامَتَهُ: «أَنْتُمْ لِاتَّسَوَّحُوا فِي طَرِيقِ الْحَقِّ»

٨١ اكْمِلِ الْفَرَاغَ بِفِعْلِ مَضَارِعٍ مُنَاسِبٍ مِنْ «نَجَحَ»:
الْكَسْلَانُ لَمْ فِي الْحَيَاةِ.

٨٢ اكْمِلِ الْفَرَاغَ بِصِيغَةٍ مُنَاسِبَةٍ مِنْ مَضَارِعِ «نَجَحَ»
الْكَسْلَانُ لَمْ فِي الْحَيَاةِ.

٨٣ صَحِّحْ مَا تُشَاهِدُ مِنَ الْخَطَأِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ.
(فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ)
پس باید صاحب این خانه را عبادت کنی!

٨٤ اجْعَلِ فِي الْفَرَاغِ أَدَاةَ جَزْمٍ مُنَاسِبَةً:
- نَسَاعِدُ مَظْلُومِي الْعَالَمِ!

٨٥ اجْعَلِ فِي الْفَرَاغِ أَدَاةَ جَزْمٍ مُنَاسِبَةً:
- هُوَ لِأَيِّ الطَّلَبِ يُهْمَلُوا فِي أَدَاءِ وَاجِبِهِمْ حَتَّى الْآنَ. (لَمْ - لَمْ)

٨٦ ائْتَجِبِ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ:
- الْإِنْسَانُ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا. (لِيُشْرِكْ، لِيُشْرِكْ)

٨٧ ائْتَجِبِ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ:
- الْكُفَّارُ لَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ. (يُؤْمِنُوا، يُؤْمِنُونَ)

٨٨ ائْتَجِبِ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ:
- الطَّالِبَاتُ لَمْ فِي مَسَاعِدَةِ أَخَوَاتِهِنَّ. (يُقَصِّرْنَ، يُقَصِّرْنَ)

نزد شما آمده‌ایم تا درباری اهمّیت زبان عربی با شما سخن بگویم.

٩٠ اَكْتُبْ عَشْرِينَ كَلِمَةً مُعَرَّبَةً أَصْلُهَا فَارِسِيٌّ مِنْ أَحَدِ هَذِهِ الْكُتُبِ.

٩١ تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ.

- (١) اَكْتُبْ بِحِطِّ وَاضِحٍ.
(٢) سَأَكْتُبُ لَكَ الْإِجَابَةَ.
(٣) لَنْ أَكْتُبَ جَمَلَةً.
(٤) قَدْ كُتِبَ عَلَى اللُّوحِ.
(٥) أَخَذْتُ كِتَاباً رَأَيْتُهُ.

٩٢ تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ.

- (١) لَا تَكْتُبْ عَلَى الشَّجَرِ.
(٢) كَانُوا يَكْتُبُونَ رَسَائِلَ.
(٣) لَمْ يَكْتُبْ فِيهِ شَيْئاً.
(٤) مَنْ يَكْتُبُ يَنْجَحُ.
(٥) يُكْتُبُ مِثْلَ عَلَى الْجِدَارِ.
(٦) كُنْتُ أَكْتُبُ إِجَابَاتِي.

٩٣ عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الْفَارِسِيَّةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلْعِبَارَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

- (الف) هر چه پیش آید خوش آید.
(ب) کم گوی و گزینہ گوی چون دُرّ.
(ج) گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی.
(د) نمک خورد و نمکدان شکست.
(هـ) از دل برود هر آن که از دیده رود.
(و) برد کشتی آن جا که خواهد خدای / وگر جامه
- (١) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّنُّ.
(٢) الْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ، بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ.
(٣) أَكَلْتُمْ تَمْرِي وَ عَصَيْتُمْ أَمْرِي.
(٤) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.
(٥) أَلَصَبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ.
(٦) الْخَيْرُ فِي مَا وَقَعَ.
بر تن دَرَد ناخدای

٩٤ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ مُسْتَعِيناً بِالنِّصِّ.

- (١) أَيُّ شَيْءٍ يَجْعَلُ اللُّغَةَ عَنِيَّةً فِي الْأَسْلُوبِ وَ الْبَيَانِ؟
(٢) مَتَى أَزْدَادُ نَفُودُ اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟
(٣) مَا هُوَ الْأَصْلُ الْفَارِسِيُّ لِكَلِمَةِ «كَنْز»؟

٩٥ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ مُسْتَعِيناً بِالنِّصِّ.

- (١) لِمَاذَا أَزْدَادَتِ الْمَفْرَدَاتُ الْعَرَبِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بَعْدَ ظُهُورِ الْإِسْلَامِ؟
(٢) مَنْ هُوَ مُؤَلِّفُ «مُعْجَمِ الْمُعَرَّبَاتِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ»؟
(٣) مَتَى دَخَلَتِ الْمَفْرَدَاتُ الْفَارِسِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟

٩٦ چرا عبارت «كان الدُّبُّ قد وَضِعَ» به شکل ماضی بعید ترجمه شده است؟

٩٧ آیا «فخوراً و وحيداً» در «لايكونُ الشَّجَاعُ فَخُوراً» و «أصبحتُ وحيداً» مفعول به است؟

٩٨ صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ:

ليس الاعداء قادرون على هزيمتنا.

٩٩ املا الفَرَاغَ عَلَى حَسَبِ مَا جَاءَ بَيْنَ الْقَوْسَيْنِ:

... الشُّعُوبُ الْمُسْتَضْعَفَةُ مَظْلُومَةٌ. (بودند)

١٠٠ أَعْرَبْ مَا اشِيرَ إِلَيْهِ بِحِطِّ.

- هَلْكَ مَن لَيْسَ لَهُ حَكِيمٌ يُرْشِدُهُ!

۱ انجام دهید

أداة الشرط: ما / فعل الشرط: تَفَعَّلُوا / جواب الشرط: يَغْلَمُ

۲ می‌کنید

أداة الشرط: إن / فعل الشرط: أَحْسَنْتُمْ / جواب الشرط: أَحْسَنْتُمْ

۳ قرار می‌دهد.

أداة الشرط: إن / فعل الشرط: تَتَّقُوا / جواب الشرط: يَجْعَلُ

۴ پاسخ می‌دهد

أداة الشرط: مَنْ / فعل الشرط: سَأَلَ / جواب الشرط: أَجَابَ

المصدر	الأمر و النهي	المضارع و المستقبل	الماضي
الإنقاذ: نجات دادن	أَقِدْ: نجات بده	يُنْقِذُ: نجات می‌دهد	قَدْ أَقَدَ: نجات داد
الابتعاد: دور شدن	لا تَبْتَعدْ: دور نشو	لا يَبْتَعدُ: دور نمی‌شود	ابْتَعدَ: دور شد
الانسحاب: عقب‌نشینی کردن	لا تُسَحِبْ: عقب‌نشینی نکن		انسَحَبَ: عقب‌نشینی کرد
الاستخدام: به کار گرفتن	استُخْدِم: به کار بگیر	يَسْتُخْدِمُ: به کار می‌گیرد	استُخْدِمَ: به کار گرفت
المجالسة: هم‌نشینی کردن	جالِس: هم‌نشینی کن	يُجالِسُ: هم‌نشینی می‌کند	جالَسَ: هم‌نشینی کرد
التذكُّر: به یاد آوردن	لا تَتَذَكَّرْ: به یاد نیاور	يَتَذَكَّرُ: به یاد می‌آورد	تَذَكَّرَ: به یاد آورد
التعاشيش: هم‌زیستی کردن	تَعاشِشْ: هم‌زیستی کن	يَتَعاشِشُ: هم‌زیستی می‌کند	تَعاشِشَ: هم‌زیستی کرد
التحريم: حرام کردن	لا تُحَرِّم: حرام نکن	يُحَرِّمُ: حرام می‌کند	قَدْ حَرَّمَ: حرام کرده است

۲

۳ (۱) وَ ما تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ البقرة: ۲۷۳ (المَجْرور بِحَرْفِ جَز)

ترجمه: و هر آنچه از خیر و خوبی انفاق کنید قطعاً خداوند نسبت به آن آگاه است.

(المَجْرور به حرف جَز: خَيْر، ه)

۲ (۲) مَنْ عَلَّمَ عِلْماً، فَلَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ لا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَامِلِ. «رَسُولُ اللَّهِ (ص)» (اسْمُ الْفَاعِلِ)

ترجمه: هرکس علمی به دیگری بیاموزد، پاداش کسی را دارد که به آن عمل کند، از پاداش عمل‌کننده کاسته نمی‌شود.

(اسم فاعل: العامل)

۳ (۳) النَّاسُ أَعْدَاءُ ما جَهِلُوا. «الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع)» (الْجَمْعُ الْمُكْسَرُ وَ مُفْرَدُهُ)

ترجمه: مردم دشمن آنچه نمی‌دانند هستند.

(الْجَمْعُ الْمُكْسَرُ وَ مُفْرَدُهُ: أَعْدَاءُ مفردة «عَدُو»)

۴

(۱) (وَ مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ) الْبَقَرَةُ: ۱۱۰

ترجمه: هر آنچه از خوبی برای خودتان پیش بفرستید، آن را نزد خداوند می‌یابید.

أداة الشرط: ما / فعل الشرط: تَقَدَّمُوا / جواب الشرط: تَجِدُوا

(۲) (إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ) مُحَمَّد: ۷

ترجمه: اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و گام‌ها (قدم‌ها) ییتان را استوار می‌سازد.

أداة الشرط: إِنْ / فعل الشرط: تَنْصُرُوا / جواب الشرط: يَنْصُرْ

(۳) (وَ إِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا) الْفُرْقَان: ۶۳

ترجمه: و هرگاه نادانان آن‌ها (ایشان) را خطاب کنند، سخن آرام می‌گویند.

أداة الشرط: إِذَا / فعل الشرط: خَاطَبَ / جواب الشرط: قَالُوا

۵

(۱) شلوارهایی و پیراهن‌هایی زنانه به قیمت ارزان از مغازه خریدیم. (سراویل)

(۲) هرکس از مؤمنان غیبت کند باید که از آنها پوزش بخواهد. (إِغْتَابَ)

(۳) دشمنان خواستند که ما را به ریشخند و مسخره بگیرند. (يَسْتَهْزِئُوا)

(۴) مشتری (خریدار) نسبت به قیمت، تخفیف خواست. (تَخْفِيفُ)

۶

(۱) صبح

عصر

شب

مُرده

(۲) خودبزرگ‌بینی

گوشت

گناه آشکار

گناه

(۳) گناهان بزرگ

زنان

مردان

فرزندان

(۴) مسخره کرد

عیب گرفت

کمک کرد

عیب‌جویی کرد

(۵) قرمز

بهتر

زیباتر

شایسته‌تر

(۶) زرد

آبی

سفید

بیشتر

(۱) (رَبُّ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ): اَشْعَرَاء: ۲۸

ترجمه: «پروردگار مشرق و مغرب (خدای شرق و غرب)»

الْمَشْرِقِ: اسم مکان / الْمَغْرِبِ: اسم مکان

(۲) (... إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ) الْمَائِدَة: ۱۰۹

ترجمه: قطعاً تو بسیار دانای نهانها هستی.

عَلَّام: اسم مبالغه

(۳) (... مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَ صَدَقَ الْمُرْسَلُونَ) یس: ۵۲

ترجمه: چه کسی ما را از قبرمان [خوابگاهمان - بسترمان] برانگیخت؟ (آری) این همان است که خدای مهربان به ما وعده داده و فرستادگان او راست گفتند.

مَرْقَد: اسم مکان / مَرْسَلُونَ: اسم مفعول

(۴) يَا مَنْ يُجِيبُ الْمُحْسِنِينَ:

ای کسی که نیکوکاران را دوست می‌دارد.

الْمُحْسِنِينَ: اسم فاعل

(۵) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ:

ترجمه: ای مهربان‌ترین مهربانان

أَرْحَمَ: اسم تفضیل / الرَّاحِمِينَ: اسم فاعل

(۶) يَا سَاتِرَ كُلِّ مَعْيُوبٍ:

ترجمه: ای پوشاننده‌ی هر معیوبی

سَاتِرَ: اسم فاعل / مَعْيُوبٍ: اسم مفعول

(۷) يَا غَفَّارَ الذُّنُوبِ:

ترجمه: ای بسیار آمرزنده‌ی گناهان

غَفَّارَ: اسم مبالغه

(۱) (فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ) الْفَتْح: ۲۶

ترجمه: پس خداوند آرامشش را بر پیامبرش و بر مومنان نازل کرد.

اللَّهُ: فاعل / سَكِينَة: مفعول / رسول: مجرور به حرف جر

(۲) (لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا) الْبَقَرَة: ۲۸۶

ترجمه: خداوند کسی را جز به اندازه‌ی توانش مکلف نمی‌سازد (تکلیف نمی‌دهد).

اللَّهُ: فاعل / نَفْسًا: مفعول

(۳) (السُّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ) «رَسُولُ اللَّهِ (ص)»

ترجمه: سکوت کردن طلا و سخن گفتن نقره است.

السُّكُوتُ: مبتدا / ذَهَبٌ: خبر / الْكَلَامُ: مبتدا / فِضَّةٌ: خبر

(۴) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ) «رَسُولُ اللَّهِ (ص)»

ترجمه: محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خداوند، سودمندترین آنها نسبت به بندگانش است.

أَحَبُّ: مبتدا / عِبَادِ: مضاف‌الیه / اللَّهُ: مجرور به حرف جر / أَنْفَعُ: خبر / لِعِبَادِهِ: جار و مجرور

(۵) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ) «أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ (ع)»

ترجمه: دشمنی دانا، بهتر از دوستی نادان است.

عَدَاوَةُ: مبتدا / خَيْرٌ: خبر / صَدَاقَةُ: مجرور به حرف جر / الْجَاهِلِ: مضاف‌الیه

۹ (۲) $۱۰۰ \div ۲ = ۵۰$

(۳) $۸ \times ۳ = ۲۴$

(۴) $۷۶ - ۱۱ = ۶۵$

المصدر	الأمر و النهي	المضارع و المستقبل	الماضي
إحسان: نیکی کردن	أَحْسِن: نیکی کن	يُحْسِن: نیکی می کند	قَدْ أَحْسَنَ: نیکی کرده است
إقتراب: نزدیک شدن	لا تَقْتَرِبُوا: نزدیک نشوید	يَقْتَرِبُونَ: نزدیک می شوند	اِقْتَرَبَ: نزدیک شد
انكسار: شکسته شدن	لا تَنْكَسِرْ: شکسته نشو	سَيَنْكَسِرُ: شکسته خواهد شد	انْكَسَرَ: شکسته شد
استغفار: آمرزش خواستن	اِسْتَعْفِرْ: آمرزش بخواه	يَسْتَعْفِرُ: آمرزش می خواهد	اِسْتَعْفَرَ: آمرزش خواست
مَسَافَرَة: سفر کردن	لا تُسَافِرْ: سفر نکن	لا يُسَافِرُ: سفر نمی کند	ما سَافَرْتُ: سفر نکردم
تَعَلَّمَ: یاد گرفتن	تَعَلَّمْ: یاد بگیر	يَتَعَلَّمَانِ: یاد می گیرند	تَعَلَّمَ: یاد گرفت
تَبَادُل: عوض کردن	لا تَتَبَادَلُوا: عوض نکنید	تَتَبَادَلُونَ: عوض می کنید	تَبَادَلْتُمْ: عوض کردید
تَعْلِيم: آموزش دادن	عَلِّمْ: آموزش بده	سَوْفَ يُعَلِّمُ: آموزش خواهد داد	قَدْ عَلَّمَ: آموزش داده است

۱۱ (۱) اللَّهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خَلْقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي. (الْفِعْلُ الْمَاضِي وَ فِعْلُ الْأَمْرِ)

ترجمه: خدایا، همان طور که آفرینش را نیکو گردانیدی، اخلاقم را هم نیکو بگردان.

حَسَّنْتَ: فعل ماضی / حَسَّنَ: فعل امر

(۲) لَيْسَ شَيْءٌ أَنْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. (اسْمُ التَّفْضِيلِ وَ الْجَارِ وَ الْمَجْرُورِ)

ترجمه: در ترازوی اعمال چیزی سنگین تر از خوش اخلاقی نیست.

أَنْقَلَ: اسم تفضیل / فِي الْمِيزَانِ وَ مِنَ الْخُلُقِ: جار و مجرور

۱۲ (۱) حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. (الْمُبْتَدَأُ وَ الْخَبَرُ)

ترجمه: خوش اخلاقی نیمی از دین است.

حُسْنٌ: مبتدا / نِصْفٌ: خبر

(۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (الْمَفْعُولُ)

ترجمه: هرکس اخلاقش بد باشد (بد شود)، خودش را عذاب می دهد.

خُلُقٌ: فاعل / نَفْسٌ: مفعول

(۳) إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ. (الْفِعْلُ الْمَاضِي الْمَجْهُولُ وَ الْمَفْعُولُ)

ترجمه: من فقط برانگیخته شدم تا بزرگواری های اخلاق را کامل (تمام) کنم.

بُعِثْتُ: فعل ماضی مجهول / مَكَارِمٌ: مفعول

۱۳ (۱) الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنِ عِبَادِهِ: كَسَى كَمَا تَوْبَهُ بِنَدَانِهِ رَا مِي پَذِيرِد.

تَوَّابٌ: بسیار توبه پذیر

(۲) تَسْمِيَةُ الْأَخْرَيْنِ بِالْأَسْمَاءِ الْقَبِيحَةِ: نَامِيدِن دِيگَرَان بَه اِسْم هَاي زِشْت

تَنَاوُزٌ بِالْأَلْقَابِ: بَه يَك دِيگَر لَقَب هَاي زِشْت دَادِن

(۳) ذَكَرَ مَا لَا يَرْضَى بِهِ الْأَخْرُونَ فِي غِيَابِهِمْ: آن چه را كه دِيگَرَان در نَبودشان بَه آن راضی نمی شوند، بیان كرد.

إِغْتَابٌ: غيبت كرد

۱۴

(۱) (... وَ جَادِلْهُمْ بِالتِّي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ...) أَلْتَحُلُّ: ۱۲۵

ترجمه: و با آن‌ها به روشی که نیکوتر است مجادله نمای (ستیزه کن) در حقیقت، پروردگارت به [حال] کسی که از راهش منحرف شده، داناتر است.

جادل: ستیز کن / ضل: گمراه شد

أحسن: اسم تفضیل (نیکوتر، خوبتر) / أعلم: اسم تفضیل (داناتر)

(۲) (وَ الْأُخْرَةُ خَيْرٌ وَ أَبْقَى) الْأَعْلَى: ۱۷

ترجمه: و جهان آخرت بهتر و ماندگارتر است. (خیر و ابقی، هر دو اسم تفضیل هستند).

(۳) كَانَتْ مَكْتَبَةً «جندی سابور» في خوزستان أكبر مکتبۃ فی العالم القديم.

ترجمه: کتابخانه جندی‌شاپور در خوزستان، بزرگ‌ترین کتابخانه در دنیای قدیم بود.

أكبر: اسم تفضیل (بزرگ‌ترین) / مکتبۃ: اسم مکان (کتابخانه)

جمع تکسیر	المفرد
أَيَّام	يَوْم
عِلْم	عِلْم
عِبَاد	عَبْد

الجمع السالم	المفرد
مَسْؤُولِينَ	مَسْؤُول
عَالِمَات	عَالِمَة
صَادِقِينَ	صَادِق
صَالِحَات	صَالِحَة
خَاشِعُونَ	خَاشِع
فِرَاشَات	فِرَاشَة

المثنى	المفرد
وَالِدَيْنِ	وَالِد
جَنَّتَانِ	جَنَّة
بَحْرَيْنِ	بَحْر

۱۵

(۱۶) (السائلون- السائلين) (السؤالات: جمع مؤنث سالم- اسئلة: جمع مكسر) (التحيات)

(الثمرات- اثمار: جمع مكسر) (البائعون- البائعين) (المجتهدات) (الكلمات- كلم: جمع مكسر)

(العاقلات) (التفاحات) (الجالسين- الجالسون) (الغرفات- عُزَف: جمع مكسر) (الاحسانات) (المجيبون- المجيبين) (السموات)

(المحسنون- المحسنين) (البيوت) (السياف- سيوف)

(۱۷) مثنى: انَّ الجندِيَّيْنِ يدافعانِ عن الوطن بروحهما.

جمع: انَّ الجنودَ يدافعونَ عن الوطن بروحهم.

(۱۸) «تَنْجَحَنَّ»

(۱۹) «مَنْ»

ترجمه: هرکس کار خیر انجام دهد از آن سود می‌برد.

(۲۰) أنا أقدرُ على تهيئةِ الحُبْرِ.

سائح: گردشگر ← سِيَّاح / أثْر: اثر ← آثار / تاريخ: تاريخ ← تواريخ / قَرْيَة: روستا ← قُرَى

عَبَد: بنده ← عباد / ذَوْلَة: دولت ← ذَوْل / بَهيمَة: چارپا ← بَهائم / مَلْعَب: ورزشگاه ← مَلَاعِب

رسول: پیامبر ← رُسُل / سِرْوَال: شلوار ← سِرَاوِيل / عُصْن: شاخه ← عُصُون = أَعْصَان / شَجَر: درخت ← أَشْجَار / زَيْت: روغن ← زُيُوت / حَيَّ: زنده ← أَحْيَاء / قَبْر: آرامگاه ← قُبُور

۱) تماشایی‌ها تیم پیروز خود را تشویق می‌کنند. (مُتَفَرِّجُونَ)

۲) پلیس راهنمایی و رانندگی سیوت می‌زند تا اتومبیل‌ها متوقف شوند. (يُضْفِرُ)

۳) چراغ را در چیراغ‌دان خانه قرار دادیم. (مَشْكَاة)

۴) پدر بزرگم برخی از خاطراتش را به یاد نمی‌آورد. (لَا يَتَذَكَّرُ)

۵) همکلاسی‌هایمان در مسابقه‌های علمی شرکت کردند. (مُبَارَاة)

۶) بازیکن ما، گِل جالبی را به ثبت رسانید. (هَدَفًا)

الْفِعْلُ الْمَاضِي	الْفِعْلُ الْمُضَارِعُ	فِعْلُ الْأَمْرِ	الْمَصْدَرُ	اسْمُ الْفَاعِلِ
وَأَفَّقَ	يُؤَافِقُ	وَأَفِقْ	التَّوْفِيقُ	أَلْمُؤَافِقُ
	يُؤَفِّقُ	وَأَفِقْ	أَلْمُؤَافِقَة	أَلْمُؤَافِقُ
تَقَرَّبَ	يَتَقَرَّبُ	قَرِّبْ	التَّقَرُّبُ	أَلْمُقَرَّبُ
	يَتَقَرَّبُ	تَقَرَّبْ	أَلتَّقَرُّبُ	أَلْمُقَرَّبُ
تَعَارَفَ	يَتَعَرَّفُ	تَعَارَفْ	أَلْمُعَارَفَة	أَلْمُعْتَرِفُ
	يَتَعَارَفُ	اعْرِفْ	أَلتَّعَارُفُ	أَلْمُعَرِّفُ
اشْتَغَلَ	يَشْتَغِلُ	اشْتَغِلْ	أَلِإشْتِغَالُ	أَلْمُشْتَغِلُ
	يَشْتَغِلُ	اشْتَغِلْ	أَلِإشْتِغَالُ	أَلْمُشْتَغِلُ
أَفْتَحَ	يَفْتَحُ	أَفْتَحْ	أَلِإسْتِفْتَا ح	أَلْمُفْتَحُ
	يَفْتَحُ	تَفْتَحْ	أَلِإفْتَا ح	أَلْمُفْتَحُ
اسْتَرَجَعَ	يَسْتَرِجِعُ	اسْتَرِجِعْ	أَلِإسْتِرْجَا ع	أَلْمُسْتَرِجِعُ
	يَسْتَرِجِعُ	رَاجِعْ	أَلِإسْتِرْجَا ع	أَلْمُرْجِعُ
نَزَلَ	يُنْزِلُ	انْزِلْ	أَلنُّزُولُ	أَلْمُنْزِلُ
	يُنْزِلُ	نَزِّلْ	أَلتَّنْزِيلُ	أَلنَّازِلُ
أَكْرَمَ	يَكْرِمُ	أَكْرِمْ	أَلْأِكْرَامُ	أَلْأَكْرِمُ
	يَكْرِمُ	كْرِمْ	أَلتَّكْرِيمُ	أَلْمُكْرِمُ

۱) ترجمه: سازمان یونسکو مسجد امام و گنبد کاووس را در لیست میراث جهانی ثبت کرد.

قابوس: معرفه / التُّرَاثِ: معرفه

۲) ترجمه: قبر کوروش گردشگرانی از دولت‌های جهان را جذب می‌کند.

سُيَّاحاً: نکره

۳) ترجمه: باغ شاهزاده نزدیک کرمان، بهشتی در بیابان است.

جَنَّةٌ: نکره

۴) ترجمه: عبادتگاه «کُردکُلا» در استان مازندران یکی از آثار قدیمی است.

مازَندَران: معرفه

۱) ب

۲) الف

۳) ب

۱) الف

۲) ب

۳) الف

۱) بِمَ يَذْهَبُ الطُّلَابُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟

ترجمه: دانش‌آموزان با چه چیزی به مدرسه می‌روند؟

پاسخ کوتاه: بِحَافِلَةِ الْمَدْرَسَةِ: با اتوبوس مدرسه

پاسخ کامل: يَذْهَبُ الطُّلَابُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِحَافِلَةٍ: دانش‌آموزان با اتوبوس به مدرسه می‌روند.

۲) فِي أَيِّ بِلَادٍ تَقَعُ هَذِهِ الْأَهْرَامُ؟

ترجمه: این اهرام در کدام کشور قرار دارد؟

پاسخ کوتاه: فِي مِصْرَ: در مصر.

پاسخ کامل: تَقَعُ هَذِهِ الْأَهْرَامُ فِي مِصْرَ: این اهرام در مصر قرار دارد!

۳) كَيْفَ الْجَوُّ فِي أَرْدَبِيلَ فِي الشِّتَاءِ؟

ترجمه: هوا در زمستان در اردبیل چگونه است؟

پاسخ کوتاه: بَارِدٌ: سرد

پاسخ کامل: الْجَوُّ فِي أَرْدَبِيلَ فِي الشِّتَاءِ بَارِدٌ: هوا در زمستان در اردبیل سرد است.

۴) لِمَنْ هَذَا التَّمْثَالُ؟

ترجمه: این مجسمه از آن کیست؟

پاسخ کوتاه: لِسَيِّبَوِيهِ: از سیبویه

پاسخ کامل: هَذَا التَّمْثَالُ لِسَيِّبَوِيهِ: این مجسمه مال سیبویه است.

۵) هَلْ تُشَاهِدُ وَجْهًا فِي الصُّورَةِ؟

ترجمه: آیا چهره‌ای در تصویر (عکس) می‌بینی؟

پاسخ کوتاه: نَعَمْ: بله

پاسخ کامل: نَعَمْ. أُشَاهِدُ وَجْهًا فِي الصُّورَةِ: بله، چهره‌ای را در تصویر می‌بینم.

۶) مَاذَا تُشَاهِدُ فَوْقَ النَّهْرِ؟

ترجمه: بالای رودخانه چه می‌بینی؟

پاسخ کوتاه: بَيْتًا (خانه‌ای)، جِسْرًا (پلی)

پاسخ کوتاه: أُشَاهِدُ فَوْقَ النَّهْرِ بَيْتًا (جِسْرًا): بالای رودخانه خانه‌ای (پلی) می‌بینم.

۱) ما مِنْ مُسْلِمٍ يَزْرَعُ زَرْعاً أَوْ يَغْرِسُ غَرْساً فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَتْ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ. (الْجَارِ وَالْمَجْرُورِ، وَ اسْمِ الْفَاعِلِ)

ترجمه: هیچ مسلمانی نیست که زراعتی کشت کند یا نهالی بکارد، پس پرنده‌ای یا انسانی یا چارپایی از آن بخورد جز این‌که برای او به خاطر آن صدقه‌ای باشد. [مهربانی با موجودات صدقه محسوب می‌شود]

پاسخ: الْجَارِ وَالْمَجْرُورِ: مِنْ مُسْلِمٍ، مِنْهُ، لَهُ، بِهِ / اسْمِ الْفَاعِلِ: مُسْلِمٍ

۲) ما مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْساً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ. (الْفِعْلَ الْمَاضِي، وَ الْمَفْعُولَ)

ترجمه: هیچ مردی (کسی) نیست که نهالی بکارد؛ مگر این‌که خداوند به اندازه آن‌چه که از میوه آن درخت خارج می‌شود، برای او پاداش بنویسد.

پاسخ: الْفِعْلَ الْمَاضِي: كَتَبَ / الْمَفْعُولَ: غَرْساً، قَدْرَ

۳) سَأَلَ النَّبِيُّ (ص): أَيُّ الْأَمَالِ خَيْرٌ؟ قَالَ: زَرْعُ زَرْعَهُ صَاحِبُهُ. (الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ، وَ الْفَاعِلَ)

ترجمه: از پیامبر (ص) سوال شد: کدام مال بهتر است؟ فرمود: زراعتی که صاحبش آن را بکارد. (یعنی خود شخص آن را بکارد)

پاسخ: الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ: سَأَلَ / الْفَاعِلَ: صَاحِبُهُ

۱) الَّذِي يَعْمَلُ فِي الْمَرْعَةِ.

ترجمه: کسی‌که در مزرعه کار می‌کند.

پاسخ: الْمُزَارِعِ: كِشَاوَرَز

۲) صِفَاتٌ أَحَدٌ أَوْ شَيْءٍ.

ترجمه: ویژگی‌های کسی یا چیزی

پاسخ: الْمَوْاصِفَاتِ: وَبِشْئِهَا

۱) بَحْرٌ يُعَادِلُ ثُلُثَ الْأَرْضِ تَقْرِيْباً.

ترجمه: دریایی که تقریباً معادل یک سوم زمین است.

پاسخ: الْمَحِيْطُ الْهَادِي: اَقْيَانُوسِ آرَام

۲) اَلْتَّجْمُعُ وَ الدَّوْرَانُ حَوْلَ شَيْءٍ.

ترجمه: جمع شدن و چرخیدن دور چیزی

پاسخ: اَللَّيْفَافُ: دَرِ هَمِ پِیچیدن

۳) الَّذِي يُعْطِيهِ اللَّهُ عُمْراً طَوِيلاً.

ترجمه: کسی‌که خدا به او عمر طولانی می‌دهد.

پاسخ: الْمَعْمَرُ: كَهْنَسَال

۱) (اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دَرِّيٌّ) النَّورِ: ۳۵

ترجمه: خداوند نور آسمان‌ها و زمین است؛ مَثَلُ نور او مانند چراغدانی است که در آن چراغی است، آن چراغ در (داخل) شیشه‌ای است که آن شیشه گویی ستاره‌ای درخشان است.

۲) (... أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَى فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ...) الْمُرْتَلِّ: ۱۵ و ۱۶

ترجمه: رسولی به سوی فرعون فرستادیم پس فرعون از آن رسول نافرمانی کرد...

۳) عَالِمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ، خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)

ترجمه: دانشمندی که از علم او بهره‌مند می‌شوند (بهره برده می‌شود)، بهتر از هزار عبادت‌کننده است.

۱) قَدْ يَبْلُغُ اِزْتِفَاعُ بَعْضِ اشْجَارِ السَّكُوبِ اَكْثَرَ مِنْ «مِئَةٍ» مِثْرٍ.

گاهی ارتفاع برخی از درختان سکویا به بیش‌تر از «صد» متر می‌رسد.

۲) تَحْمِلُ شَجَرَةُ الْخُبْرِ اَثْمَاراً فِي نِهَائِهِ «اَغْصَانَهَا» كَالْخُبْرِ.

ترجمه: درخت نان در انتهای «شاخه‌هایش» میوه‌هایی مانند نان حمل می‌کند. (دربر دارد)

۳) تَنْمُو اَثْمَارُ الْعِنَبِ الْبَرَاذِلِيِّ عَلَيَّ «جَذَعِ» شَجَرَتِهِ.

ترجمه: میوه‌های انگور برزیلی بر «تنه‌ی» درختش می‌روید. (رشد می‌کند)

۱) تَبْدَأُ الشَّجَرَةُ الْخَائِنَةَ حَيَاتَهَا بِ «الِإِلْتِفَافِ» حَوْلَ جَذَعِ شَجَرَةٍ وَ عُصُونِهَا.

ترجمه: درخت خفه‌کننده، زندگی خود را با «پیچیدن» به دور تنه‌ی یک درخت و شاخه‌هایش شروع می‌کند.

۲) لَا يُسَبِّبُ اسْتِعَالَ زُبُوتِ شَجَرَةِ النَّفْطِ خُرُوجَ أَيِّ «غَارَاتِ» مُلَوَّتَةٍ.

ترجمه: آتش گرفتن روغن‌های درخت نفت، سبب خروج هیچ نوع «گاز» آلوده‌کننده‌ای نمی‌شود.

۳) تَوْجَدُ غَابَاتٌ جَمِيلَةٌ مِنْ اشْجَارِ الْبَلُوطِ فِي «مُحَافَظَةِ» اِيلَامِ وَ لُرِسْتَانِ.

ترجمه: جنگل‌های زیبایی از درختان بلوط در «استان» ایلام و لرستان یافت می‌شود.

عبارت ۳ ← آبی را فرو فرستادیم. (ماء: نکره است)

۱- اَلْاَلْاَمُ يَجْرُ الْاَلْاَمُ. حرف حرف می‌آورد. «يَجْرُ (می‌کشد)»

۲- خَيْرُ الْاَلْاَمِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ: بهترین سخن آن است که کم باشد و راهنما باشد.

۳- سَكُوتُ الْاَلْسَانِ سَلَامَةٌ الْاِنْسَانِ: خاموشی زبان سلامتی انسان است.

۴- الْاَلْاَمُ مِثْلُ الدَّوَاءِ، قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ: سخن مثل دارو است اندک‌ش سود می‌رساند و زیادش کشنده است.

۵- مَنْ عَذَّبَ لِسَانَهُ كَثُرَ اِخْوَانُهُ: هرکه زبانش خوش و شیرین باشد دوستانش زیاد می‌شود.

۶- اِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْاَلْاَمُ: هرگاه عقل کامل شود سخن کم می‌گردد.

۷- الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْاَلْاَمِ وَ كَثِيرُ الْعَمَلِ: فرد مومن کم سخن می‌گوید (کم حرف است) و زیاد عمل می‌کند.

۸- اَكْثَرُ خَطَايَا اِبْنِ اَدَمَ فِي لِسَانِهِ: بیش‌تر اشتباهات فرزند آدم در زبانش است.

۹- السُّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْاَلْاَمُ فِضَّةٌ: سکوت طلاست و سخن گفتن نقره است.

۱۰- رُبَّ اَلْاَلْاَمِ كَالْحَسَامِ: چه‌بسا کلامی (در بُرندگی) مانند شمشیر است.

۱) مناسب با «د» / ۲) مناسب با «ج» / ۳) مناسب با «ب» / ۴) مناسب با «ه» / ۵) مناسب با «الف»

۱) اَلْاَلْاَمُ صَدِيقٌ يُنْقِذُكَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ. (الْمُبْتَدَأُ وَ الْخَبَرُ)

ترجمه: کتاب دوستی است که تو را از گرفتاری جهل و نادانی نجات می‌دهد.

الْمُبْتَدَأُ: الْاَلْاَمُ / الْخَبَرُ: صَدِيقٌ

۲) يُعْجِبُنِي عَيْدٌ يُفْرَحُ فِيهِ الْفُقَرَاءُ. (الْجَمْعُ الْمَكْسَرُ وَ نَوْنُ الْوَقَايَةِ)

ترجمه: از عیدی خوشم می‌آید (عیدی مرا شگفت‌زده می‌کند) که در آن بینوایان خوشحال شوند.

الْجَمْعُ الْمَكْسَرُ: الْفُقَرَاءُ مَفْرَدُ اَنْ فَقِيرٌ / نَوْنُ الْوَقَايَةِ: يُعْجِبُنِي يُعْجِبُ (فعل) + ن (وقایه) + ي (مفعول)

۱) سافَرْتُ إِلَى قَرْيَةٍ شَاهَدْتُ صَوْرَتَهَا أَيَّامَ صَغْرِي. (الْمَجْرُورُ بِحَرْفِ جَزٍّ وَ الْمَفْعُولُ)
ترجمه: به روستایی مسافرت کردم که عکس (تصویرش) را در ایام کودکی‌ام (روزگار بچگی‌ام) دیده بودم.

الْمَجْرُورُ بِحَرْفِ جَزٍّ / قَرْيَةٍ / الْمَفْعُولُ: صَوْرَةٌ

۲) عَصَفَتْ رِيَاْحٌ شَدِيْدَةٌ حَزَبَتْ بَيْتًا جَنْبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ. (الْمَفْعُولُ وَ الْمُضَافُ إِلَيْهِ)
ترجمه: بادهای شدیدی وزید که یک خانه را در کنار ساحل دریا ویران کرد.

الْمَفْعُولُ: بَيْتًا / الْمُضَافُ إِلَيْهِ: شَاطِئِ، الْبَحْرِ

۳) وَجَدْتُ بَرْنَامَجًا يُسَاعِدُنِي عَلَى تَعَلُّمِ الْعَرَبِيَّةِ. (الْمَفْعُولُ وَ الْمُضَافُ إِلَيْهِ)
ترجمه: برنامه‌ای را پیدا کردم که مرا در یادگیری عربی کمک می‌کند.

الْمَفْعُولُ: بَرْنَامَجًا، «ي» در «يُسَاعِدُنِي» مفعول / الْمُضَافُ إِلَيْهِ: الْعَرَبِيَّةِ

۱- قِشْر (پوست)	لُبُّ (مغز)	نَوَى (هسته)	غاز (گاز)
پاسخ: غاز (گاز)			
۲- يَد (دست)	رَأْس (سر)	قَدَم (پا)	سِيَاح (پرچین)
پاسخ: سِيَاح (پرچین)			
۳- إِثْم (گناه)	ذَنْب (گناه)	حِصَّة (زنگ)	خَطِيئَةٌ (گناه)
پاسخ: حِصَّة (زنگ)			
۴- تَغْلَب (روباه)	كَلَب (سگ)	لَيِّن (نرم)	ذُنْب (گرگ)
پاسخ: لَيِّن (نرم)			
۵- زُبُوت (روغن‌ها)	مُزَارِع (کشاورز)	عَامِل (کارگر)	مَوْظَّف (کارمند)
پاسخ: زُبُوت (روغن‌ها)			
۶- سِرْوَال (شلوار)	قَمِيص (پیراهن مردانه)	فُسْتَان (پیراهن)	
زنانه	سَمَك (ماهی)		
پاسخ: سَمَك (ماهی)			

رمز ↓

(۱)	گرامی داشتن	تَبَجِيل	ت	ب	ج	ی	ل
(۲)	کهنسال	مُعَمَّرَةٌ	م	ع	م	ر	ة
(۳)	ستیز می‌کند	يُجَادِلُ	ی	ج	ا	د	ل
(۴)	یاد دادن	تَعْلِيم	ت	ع	ل	ی	م
(۵)	کشاورز	مُزَارِع	م	ز	ا	ر	ع
(۶)	جشن‌ها	حَفَلَات	ح	ف	ل	ا	ت
(۷)	دانش‌آموز	تَلْمِيز	ت	ل	م	ی	ذ
(۸)	زن	اِمْرَاةٌ	ا	م	ر	ا	ة
(۹)	بو	رَائِحَةٌ	ر	ا	ذ	ح	ة
(۱۰)	دو هزار	اَلْفَانِ	آ	ل	ف	ا	ن
(۱۱)	گردباد	اِعْصَارٌ	اِ	ع	ص	ا	ر
(۱۲)	گناهان بزرگ	كِبَائِرٌ	ک	ب	ا	ذ	ر
(۱۳)	میدان‌ها	ساحات	س	ا	ح	ا	ت
(۱۴)	دویست	مِئَتَانِ	م	ئ	ت	ا	ن
(۱۵)	فیلم‌ها	اَفْلَامٌ	اِ	ف	ل	ا	م
(۱۶)	رایانه	حاسوب	ح	ا	س	و	ب
(۱۷)	دستبدها	اَسَاوِرٌ	اِ	س	ا	و	ر
(۱۸)	فرزندان	اِبْنَاءٌ	اِ	ب	ن	ا	ء
(۱۹)	شکوفه‌ها	اَزْهَارٌ	اِ	ز	ه	ا	ر

۴۰

رمز جدول:

قال رسول الله (ص): «جمال المرأة فصاحة لسانه»: زیبایی انسان، شیوایی زبانش است.

(۱) قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ مُرًّا. رسول الله (ص) (فِعْلَ الْأَمْرِ وَ الْمَفْعُولِ)

۴۱

ترجمه: حق را بگو اگر چه تلخ باشد.

فِعْلَ الْأَمْرِ: قُلْ / الْمَفْعُولِ: الْحَقُّ

(۲) لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ، بَلْ لَا تَقُلْ كَلَّ مَا تَعْلَمُ. أميرالمومنین علی (ع) (الْمُضَارِعُ الْمَنْفِي وَ فِعْلَ النَّهْيِ)

ترجمه: آنچه را نمی‌دانی نگو، البته (بلکه) هر آنچه را [هم] می‌دانی نگو.

الْمُضَارِعُ الْمَنْفِي: لَا تَعْلَمُ / فِعْلَ النَّهْيِ: لَا تَقُلْ

۱) إِنَّ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ تُكْرَهُ مُجَالَسَتُهُ لِفُحْشِهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْفَعْلَ الْمَجْهُولَ وَ الْجَارَ وَ الْمَجْرورَ)

ترجمه: قطعاً از بدترین بندگان خدا کسی است که به خاطر گفتار و کردار زشتش همنشینی با او ناپسند شمرده می‌شود.

الْفَعْلَ الْمَجْهُولَ: تُكْرَهُ / الْجَارَ وَ الْمَجْرورَ: مِنْ شَرِّ / الْجَارَ وَ الْمَجْرورَ: لِفُحْشِ

۲) أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِي مَا لَهُ وَ عَلَيْهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (إِسْمُ التَّفْضِيلِ وَ الْمُضَافِ إِلَيْهِ)

ترجمه: پرهیزکارترین مردم کسی است که حق را بگوید در آنچه که به سود او یا به زیان اوست.

إِسْمُ التَّفْضِيلِ: أَتَقَى / الْمُضَافِ إِلَيْهِ: النَّاسِ

۳) الْعِلْمُ نَوْزٌ وَ ضِيَاءٌ يُقَدِّفُهُ اللَّهُ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْمُبْتَدَأُ وَ الْفَاعِلُ)

دانش یک نور و روشنایی است که خداوند آن را در دل‌های دوستانش می‌اندازد.

المبتدا: الْعِلْمُ / الفاعل: اللَّهُ

۱) (أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالتِّي هِيَ) النَّحْلُ: ۱۲۵

ترجمه: با حکمت و اندرز نیکو به راه پروردگارت دعوت کن و با آنان به [شیوه‌ای] که نیکوتر است ستیز (مجادله) کن.

پاسخ: الْحَسَنَةُ (نیکو) / أَحْسَنُ (نیکوتر)

۲) (وَ لَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ) الْأَسْرَاءُ: ۳۶

ترجمه: و از چیزی که به آن آگاهی نداری پیروی مکن.

پاسخ: عِلْمٌ (دانش)

۳) (لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا) الصَّفِّ: ۲

ترجمه: چرا چیزی را می‌گویید که انجام نمی‌دهید؟!

پاسخ: تَفْعَلُونَ (انجام می‌دهید)

۴) كَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرٍ رَسُولُ اللَّهِ (ص)

ترجمه: «با مردم به اندازه‌ی عقل‌هایشان سخن بگو»

پاسخ: عُقُولِهِمْ (عقل‌هایشان)

۵) تَكَلَّمُوا تُعَرَفُوا فَإِنَّ الْمَرْءَ مَحْبُوءٌ تَحْتَ الْإِمَامُ عَلَى (ع)

ترجمه: «سخن بگویند تا شناخته شوید زیرا انسان زیر زبانش پنهان است»

پاسخ: لِسَانِهِ (زبانش)

۶) مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ رَسُولُ اللَّهِ (ص)

ترجمه: «هرکس مردم از زبانش بترسند، از اهل آتش (جهنم) است.»

پاسخ: النَّارِ (جهنم)

ترجمه: خداوند! همانا من به تو پناه می‌برم از نفسی که سیر نمی‌شود و از قلبی که فروتنی نمی‌کند و علمی که سود

نمی‌رساند و نمازی که بالا برده نمی‌شود و دعایی که شنیده نمی‌شود.

أَعُوذُ: فعل مضارع لا تَسْبَعُ: فعل مضارع منفی

لا يَخْشَعُ: فعل مضارع منفی لا يَنْفَعُ: فعل مضارع منفی

لا تَرْفَعُ: فعل مضارع منفی و مجهول لا يَسْمَعُ: فعل مضارع منفی و مجهول

۱) الَّذِي لَا يَتَكَلَّمُ لَا يُعْرَفُ شَأْنُهُ. (صحيح)

ترجمه: کسی که سخن نمی‌گوید، ارزشش شناخته نمی‌شود.

۲) لَا نُحَدِّثُ بِمَا نَخَافُ تَكْذِيبَهُ. (صحيح)

ترجمه: در مورد چیزی که از تکذیبش (دروغ پنداشته شدن آن) می‌ترسیم، سخن نمی‌گوییم.

٤٦ (١) الَّذِي يَتَكَلَّمُ فِي مَا لَا يَعْلَمُ، يَقَعُ فِي خَطَأٍ. (صحيح)

ترجمه: کسی که درباره آن چه نمی‌داند سخن می‌گوید، در خطا و اشتباه می‌افتد.

(٢) مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ قَوِيٌّ. (غلط)

ترجمه: هرکس که مردم از زبانش بترسند پس او نیرومند است.

(٣) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَجْرَحَ الْأَخْرِيْنَ بِلِسَانِنَا. (صحيح)

ترجمه: ما نباید دیگران را با زبانتان برنجانیم. (نباید زخم زبان بزنیم)

٤٧ الجميلة (صفت و مجرور به تبعیت از «ألوان») (٠/٢٥)

٤٨	١- لاینفد	جملهٔ وصفیّه	مرفوع محلاً
	٢- المجدّین	صفت مفرد	منصوب بالیاء
	٣- رائعا	صفت مفرد	منصوب
	٤- ننتظرها	جملهٔ وصفیّه	مرفوع محلاً

٤٩ صفة: موصوف- انسانیّه: صفت و مرفوع

یتخلّق: جملهٔ وصفیّه و مرفوع محلاً

٥٠ مومن: موصوف یجاهد: جملهٔ وصفیّه. محلاً مرفوع

٥١ أدویة: داروها ← دواء / خُطَط: نقشه‌ها، طرح‌ها ← خُطّة / أفاضل: شایستگان، برترها ← أفصل / أحياء: زندگان ← حیّ

صُعوبات: سختی‌ها ← صَعَبَة / أصدقاء: دوستان ← صديق / أساتذة: استادها ← أستاذ / عُيوب: عیب‌ها ← عيب

إخوان: برادرها ← أخ / أعمال: کارها ← عمل / أسئلة: سؤال‌ها، پرسش‌ها ← سؤال / أسابيع: هفته‌ها ← أسبوع

إجابات: پاسخ‌ها ← إجابة / طلاب: دانش‌آموزان، دانشجویان ← طالب / أخلاق: اخلاق ← خلق

٥٢ (١) لَا تَجْلِسُوا هُنَاكَ:

ترجمه: آن‌جا ننشینید.

(٢) لَنْ يَجْلِسَ هُنَا:

ترجمه: هرگز این‌جا نخواهند نشست.

(٣) أُرِيدُ أَنْ أَجْلِسَ:

ترجمه: می‌خواهم که بنشینم.

(٤) رَجَعْنَا لِنَجْلِسَ:

ترجمه: بازگشتیم تا بنشینیم.

۱) (... لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَيَّ مَا فَاتَكُمُ ...) آلُ عِمْرَانَ: ۱۵۳ (الْفَعْلَ الْمَاضِيَّ) لِكَيْلَا: لكي + لا / فات: از دست رفت
ترجمه: برای این که به آنچه از دستتان رفته، ناراحت نشوید.

الْفَعْلَ الْمَاضِيَّ: فَاتٌ

۲) (لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ...) آلُ عِمْرَانَ: ۹۲ (الْفَعْلَ الْمُضَارِعَ) لَنْ تَنَالُوا: دست نخواهید یافت
ترجمه: به نیکوکاری دست نخواهید یافت تا زمانی که از آنچه دوست می‌دارید انفاق کنید.

الْفَعْلَ الْمُضَارِعَ: لَنْ تَنَالُوا، حَتَّى تُنْفِقُوا، تُحِبُّونَ

۱- مَقَالَ (کلام)

کلام (گفتار)

قَوْل (سخن)

إِطَار (تایر)

پاسخ: إِطَار (تایر)

۲- كَلَّمَ (سخن گفت)

حَدَّثَ (حکایت کرد، بازگو کرد)

كَمَلَّ (کامل کرد)

تَكَلَّمَ (صحبت کرد)

پاسخ: كَمَلَّ (کامل کرد)

۳) جَذَّوع (تنه‌ها)

تَأَجَّلَ (به تأخیر انداختن)

أَثْمَار (میوه‌ها)

أَغْصَان

(شاخه‌ها)

پاسخ: تَأَجَّلَ (به تأخیر انداختن)

۴) يَغْرِسُ (می‌کارد)

يَنْبُتُ (می‌روید)

يَزْرَعُ (می‌کارد)

يَخْنُقُ (خفه

می‌کند)

پاسخ: يَخْنُقُ (خفه می‌کند)

۵) أَحْمَرُ (سرخ)

أَسْوَدُ (سیاه)

أَخْضَرُ (سبز)

أَكْرَمُ (گرامی‌تر)

پاسخ: أَكْرَمُ (گرامی‌تر)

توضیح: از نظر قواعدی اگر وزن أَفْعَلُ به معنی رنگ باشد، اسم تفضیل نیست.

۱) يُبْلَغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاخْتِيَالِهِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ (ع) (الْفَاعِلُ)

ترجمه: راستگو با راستگویی خود به آن چیزی می‌رسد که دروغگو با فریبکاریش به آن نمی‌رسد.

الْفَاعِلُ: الصَّادِقُ / الْكَاذِبُ

۲) لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ (ع) (فِعْلُ النَّهْيِ)

ترجمه: با همه‌ی آنچه که شنیدیش با مردم سخن نگو (هر چه را که شنیدی‌اش با مردم در میان نگذار)

فِعْلُ النَّهْيِ: لَا تُحَدِّثِ

۱) أَعْطَاهُ عَهْدًا وَ قَوْلًا بِأَنْ يَفْعَلَ شَيْئًا.

ترجمه: به او قول داد که چیزی انجام بدهد.

پاسخ: عَاهَدَ: قول داد

۲) قَرَّرَ أَنْ يَفْعَلَ مَا قَصَدَهُ مَعَ التَّأخِيرِ.

ترجمه: قرار گذاشت که آنچه را قصد کرده، با تأخیر انجام دهد.

پاسخ: أَجَّلَ = أَخَّرَ: به تأخیر انداخت.

۵۷

۱) شاهدَ وَجْهًا لَوْجِهِ.

ترجمه: رودرو شد.

پاسخ: واجه: روبه‌رو شد.

۲) ظَهَرَ وَ صَارَ وَاضِحًا.

ترجمه: آشکار و روشن شد.

پاسخ: تَبَيَّنَ: آشکار شد.

۳) لَمْ يَنْجَحْ بَلْ خَسِرَ.

ترجمه: موفق نشد بلکه زیان دید.

پاسخ: فِشَلَ: شکست خورد.

۵۸

۱) مَنْ قَالَ «مَنْ يَكْذِبُ لَا يَنْجَحُ»؟

ترجمه: چه کسی گفت «هرکس دروغ بگوید موفق نمی‌شود»؟

پاسخ: قَالَ الْأُسْتَاذُ ذَلِكَ الْمَقَالَ (مَنْ يَكْذِبُ لَا يَنْجَحُ)

۲) كَيْفَ اتَّصَلَ الطُّلَّابُ بِالْأُسْتَاذِ؟

ترجمه: چگونه دانشجویان با استاد تماس گرفتند؟

پاسخ: اتَّصَلَ الطُّلَّابُ بِالْأُسْتَاذِ هَاتِفِيًّا.

۳) لِمَاذَا فَرِحَ الطُّلَّابُ؟

ترجمه: چرا دانشجویان خوشحال شدند؟

پاسخ: فَرِحَ الطُّلَّابُ لِأَنَّ حُطَّتْهُمْ لِتَأْجِيلِ الْإِمْتِحَانِ نَجَحَتْ.

۵۹

تَسْعَى ← يَسْعَى، يَسْتَفِيدُ ← يَسْتَفِيدُ

۶۰

به درستی که خدا آنچه را از آن قومی است تغییر نمی‌دهد تا اینکه (آن قوم) خودشان آن را دگرگون کنند.

مضارع مجزوم			مضارع منصوب			مضارع مرفوع		
فعل	علامة الجزم	اصليّة فرعيّة	فعل	علامة النصب	اصليّة فرعيّة	فعل	علامة الرفع	اصليّة فرعيّة
			حَتَّى يَغَيِّرُوا	حذف نون اعراب	فرعيّه	لا يَغَيِّرُوا	ضَمّه	اصليّة

أَكْتُبُ عَنْ أَحَدِ هَؤُلَاءِ الْمُسْتَشْرِقِينَ الَّذِينَ حَدَّمُوا اللُّغَةَ الْفَارِسِيَّةَ أَوْ الْعَرَبِيَّةَ.

نویس درباره‌ی یکی از این خاورشناسانی که به زبان فارسی و انگلیسی خدمت کردند.

«یوهان گوته» هُوَ أَحَدُ أَشْهَرِ أَدْبَاءِ أَدْبَائِغِ أَلْمَانِيَا، وَ الَّذِي تَرَكَ إِرْثًا أَدْبِيًّا وَ ثَقَافِيًّا عَظِيمًا لِلْمَكْتَبَةِ الْعَالَمِيَّةِ: «يوهان گوته» یکی از مشهورترین ادیبان آلمانی است، و کسی است که میراث ادبی و فرهنگی بزرگی برای کتابخانه جهانی به ارث گذاشت.

«رینولد نیکلسون» هُوَ مُسْتَشْرِقٌ إِنْجِلِيزِيٌّ. خَبِيرٌ فِي التَّصَوُّفِ وَ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ، وَ يُعْتَبَرُ مِنْ أَفْضَلِ الْمُتَرْجِمِينَ لِأَشْعَارِ جَلَالِ الدِّينِ الرَّومِيِّ: همان خاورشناس انگلیسی است. آگاه در زمینه تصوف و ادبیات است و از بهترین مترجمان اشعار جلال‌الدین رومی به شمار می‌رود.

«هنری کوربین» فَيْلَسُوفٌ وَ مُسْتَشْرِقٌ فَرَنْسِيٌّ اِهْتَمَّ بِدِرَاسَةِ الْإِسْلَامِ. أَسَّسَ فِي فَرَنْسَا قِسْمًا لِتَارِيخِ إِيْرَانِ: «هنری کوربین» فیلسوف و خاورشناس فرانسوی است که به تحصیل در زمینه اسلام اهتمام ورزید. در فرانسه گروهی را برای دانش تاریخ ایران تأسیس کرد.

«إدوارد براون» مُسْتَشْرِقٌ إِنْجِلِيزِيٌّ نَالَ شُهْرَةً وَاسِعَةً فِي الدَّرَاسَاتِ الشَّرْقِيَّةِ وَ كَانَ يَعْرِفُ الْفَارِسِيَّةَ وَ الْعَرَبِيَّةَ جَيِّدًا: «ادوارد براون» خاورشناس انگلیسی است که به شهرت زیادی در زمینه‌ی مطالعات شرقی دست یافت و سفارشی و عربی را خوب می‌دانست.

«توشی هیکو ایزوتسو» أَوَّلُ مَنْ تَرَجَمَ الْقُرْآنَ إِلَى اللُّغَةِ الْيَابَانِيَّةِ. وَ كَانَ يَعْرِفُ ثَلَاثِينَ لُغَةً مِنْهَا الْفَارِسِيَّةُ وَ الْعَرَبِيَّةُ: «توشی هیکو ایزوتسو» اولین کسی است که قرآن را به زبان ژاپنی ترجمه کرد و ۳۰ زبان از جمله فارسی و عربی می‌دانست. «فلادیمیر مینورسکی» مُسْتَشْرِقٌ رُوسِيٌّ. أُسْتَاذٌ فِي دِرَاسَةِ الْفَارِسِيَّةِ وَ الْكُرْدِيَّةِ: «فلادیمیر منورسکی» خاورشناس روسی است. در مطالعات فارسی و کردی استاد است.

۱) همسایگانم را از روز پنج‌شنبه ندیده‌ام. (مُنْذُ)

۲) زبان انگلیسی را از کلاس هفتم می‌آموزیم [یاد می‌گیریم]. (الْإِنْجِلِيزِيَّةُ)

۳) استاد یک سخنرانی فرهنگی روبروی دانشجویان ایراد کرد [سخنرانی کرد]. (مُحَاضَرَةٌ)

۴) تمدن سومری در جنوب عراق بود. (الْحَضَارَةُ)

۵) دکتوری از بالاترین مدرک‌های تخصص در دانشگاه‌هاست. (شهادت)

۶) همانا شرق‌شناس، دانشمندی از کشورهای غربی است که به فرهنگ شرقی آگاه است. (المُسْتَشْرِقُ)

۱) اَلْمُؤْمِنُ قَلِيلٌ اَلْكَلَامُ كَثِيرٌ اَلْعَمَلُ. اَلْاِمَامُ اَلْكَاطِمُ (ع)

ترجمه: مومن کم حرف (کم سخن) و پرکار است.

پاسخ: الف) کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا زاندک تو جهان شود پُر (نظامی گنجه‌ای)

۲) اَلْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ. رَسولُ اللهِ (ص)

ترجمه: دانای (دانشمند) بدون عمل مانند درخت بدون میوه (بی‌ثمر) است.

پاسخ: ب) علم کز اعمال نشانیش نیست / کالبدی دارد و جانیش نیست (امیرخسرو دهلوی)

۳) اَمْرُنِي رَبِّي بِمُدَارَةِ النَّاسِ كَمَا اَمْرُنِي بِاَدَاءِ اَلْفَرَايِضِ. رَسولُ اللهِ (ص)

ترجمه: پروردگارم مرا به مدارا کردن با مردم فرمان داد همان‌طور که مرا به انجام واجبات فرمان داد.

پاسخ: هـ) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروّت با دشمنان مدارا (حافظ)

۴) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. اَلْاِمَامُ عَلِيُّ (ع)

ترجمه: دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان است.

پاسخ: و) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود (نظامی گنجه‌ای)

۵) اَلذَّهْرُ يَوْمَانِ ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ. اَلْاِمَامُ عَلِيُّ (ع)

ترجمه: روزگار دو روز است ؛ روزی به نفع تو و روزی به ضرر توست.

پاسخ: د) روزگارست آن‌که گه عزّت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر ازین بازیچه‌ها بسیار دارد (قائم‌مقام فراهانی)

۶) خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا. رَسولُ اللهِ (ص)

ترجمه: بهترین کارها، میانه‌ترین آن‌ها است. (میانه‌روی)

پاسخ: ج) اندازه نگه دار که اندازه نکوست / هم لایق دشمن است و هم لایق دوست (سعیدی)

۱- اَنْ تَيَاسَسَ: که ناامید شوی / كَي تَيَاسَسَ: تا ناامید شوی / لا تَيَاسَسَ: ناامید نشو

ترجمه: تو باید تلاش کنی، و در زندگی‌ات ناامید نشو.

پاسخ: لا تَيَاسَسَ: ناامید نشو

۲- لَنْ اُسَافِرَ: سفر نخواهم کرد / لَمْ اُسَافِرَ: سفر نکرده‌ام / لِكَي اُسَافِرَ: تا سفر کنم

ترجمه: من در دو سال گذشته سفر نکرده‌ام.

پاسخ: لَمْ اُسَافِرَ: سفر نکرده‌ام

۳- اَنْ اَذْهَبَ: که بروم / لَمْ اَذْهَبَ: نرفتم / اِنْ اَذْهَبَ: اگر بروم

ترجمه: می‌خواهم که به بازار کیف‌ها (چمدان‌ها) بروم.

پاسخ: اَنْ اَذْهَبَ: که بروم

۴- لَنْ يَرْجِعَ: بازخواهد گشت / ما رَجَعَ: برنگشت / لَمْ يَرْجِعَ: برنگشت

ترجمه: او فردا به ورزشگاه (زمین بازی) برخواهد گشت.

پاسخ: لَنْ يَرْجِعَ: بازخواهد گشت

۵- لا يَجْتَهِدُ: تلاش نمی‌کند / لا يَجْتَهِدُ: تلاش نکند (نباید تلاش کند) / يَجْتَهِدُ: تلاش کند.

ترجمه: هرکس تلاش کند، در کارهایش موفق می‌شود.

پاسخ: يَجْتَهِدُ: تلاش کند.

۱) تُسَمَّى مَظَاهِرُ التَّقَدُّمِ فِي مَيَادِينِ الْعِلْمِ وَ الصَّنَاعَةِ وَ الْأَدَبِ مَهْرَجَانًا: جشن خَاصَّةً: تمدن

ترجمه: نشانه‌های پیشرفت در عرصه‌های دانش و صنعت و ادب تمدن نامیده می‌شود.

پاسخ: خَاصَّةً: تمدن

۲) أَسْتَاذُ الْجَامِعَةِ فِي حَدِيثِهِ إِلَى فِضَائِلِ آتِهِ مَارِي شَيْمِل. أَشَارَ: اشاره کرد أَثَارَ: برانگیخت

ترجمه: استاد دانشگاه در سخنرانی‌اش به فضیلت‌های آنه ماری شیمیل اشاره کرد.

پاسخ: أَشَارَ: اشاره کرد

۳) هِيَ الْقِيَمُ الْمُشْتَرَكَةُ بَيْنَ جَمَاعَةٍ مِنَ النَّاسِ. الشَّهَادَةُ: مدرک التَّقَاةُ: فرهنگ

ترجمه: فرهنگ همان ارزش‌های مشترک میان گروهی از مردم است.

پاسخ: التَّقَاةُ: فرهنگ

۴) أَلْقَى أَسْتَاذُ الْجَامِعَةِ حَوْلَ شَيْمِل. مُحَاضِرَةً: سخنرانی مُسَجَّلًا: ثبت شده

ترجمه: استاد دانشگاه درباره شیمیل سخنرانی کرد. (أَلْقَى مُحَاضِرَةً: سخنرانی کرد)

پاسخ: مُحَاضِرَةً: سخنرانی

۵) هُوَ الشَّخْصُ الَّذِي يَعْْمَلُ مَعَكَ. الزَّمِيلُ: همکار، هم‌کلاسی، دوست الْمِضْيَافُ: مهمان‌دوست، مهمان‌نواز

ترجمه: همکار همان شخصی است که با تو کار می‌کند.

پاسخ: الزَّمِيلُ: همکار

۱) گزینه‌ی ب، لم یلد: زاده نشده.

۲) گزینه‌ی ب، فَلْيَعْبُدُوا: باید بپرستند.

۱) گزینه‌ی الف، «فَلْ»: باید ...

۲) گزینه‌ی ب، «لَمْ تُؤْمِنُوا»: ایمان نیاورده‌اید.

۳) گزینه‌ی الف، لَمْ يَعْلَمُوا: ندانسته‌اند، يَبْسُطُ: می‌گستراند.

۱) الْأُسْبُوعُ (هفته)

الشَّهْرُ (ماه)

التَّقَاةُ (فرهنگ)

السَّنَةُ (سال)

پاسخ: التَّقَاةُ

۲) الْأُرْدِيَّةُ (اردو)

الْإِنْجِلِيزِيَّةُ (انگلیسی)

الْفَرَنْسِيَّةُ (فرانسوی)

الْفَحْرِيَّةُ

(افتخاری)

پاسخ: الْفَحْرِيَّةُ

۳) الزَّمِيلُ (دوست)

الْقَمِيصُ (پیراهن)

الصَّدِيقُ (دوست)

الْحَبِيبُ

(دوست)

پاسخ: الْقَمِيصُ

۴) الْقَرْيَةُ (روستا)

الْمَدِينَةُ (شهر)

الْبِلَادُ (کشور)

النِّيَامُ (شمشیر)

پاسخ: النِّيَامُ

۵) الشَّهَادَةُ (گواهی)

الطُّفُولَةُ (کودکی)

الشَّبَابُ (جوانی)

الْكَبَرُ

(بزرگسالی)

پاسخ: الشَّهَادَةُ

۶) الْقِطُّ (گربه)

الرَّمَانُ (انار)

التَّفَاحُ (سیب)

الْعِنَبُ (انگور)

پاسخ: الْقِطُّ

۱) اَلشَّعْبُ الْبَاكِسْتَانِيُّ يَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ

ترجمه: مردم پاکستان به زبان اردو سخن می‌گویند.

پاسخ: اُردِيَّة: اردو

۲) اَللُّغَةُ الرَّسْمِيَّةُ فِي بَرِيْطَانِيَا

ترجمه: زبان رسمی در بریتانیا انگلیسی است.

پاسخ: اِنجِلِيْزِيَّة: انگلیسی

۱) كَانَتْ شِيْمَلٌ مُنْذُ طُفُولَتِهَا مُشْتَاقَةً اِلَى كُلِّ مَا يَتَعَلَّقُ بِالشَّرْقِ وَ بِايران.

ترجمه: شیمیل از زمان کودکی اش علاقمند هر چیزی بود که به شرق مربوط می‌شد و شیفته‌ی ایران بود.

پاسخ: مُعْجَبَةٌ: شیفته

۲) اَلدُّكْتُورَاهُ هِيَ شَهَادَةٌ تُعْطَى لِشَخْصٍ تَقْدِيرًا لِجُهْدِهِ فِي مَجَالٍ مُّعَيَّنٍ.

ترجمه: دکترای افتخاری، همان مدرکی است که به فردی برای تقدیر از تلاشش در زمینه‌ای مشخص اعطاء (داده) می‌شود.

پاسخ: فَخْرِيَّة: افتخاری

۳) اِنَّ اَكْبَرَ مَدِيْنَةٍ فِي تُرْكِيَا بَعْدَ اِسْطَنْبُول.

ترجمه: آنکارا بزرگ‌ترین شهر در ترکیه بعد از استانبول است.

پاسخ: اَنْقَرَةَ: آنکارا

۱) لِنَسْتَمِعْ اِلَى الْكَلَامِ الْحَقِّ.

ترجمه: باید به سخن حق گوش دهیم (کنیم).

۲) لِمَنْ هَذِهِ الْجَوَازَاتُ؟

ترجمه: این گذرنامه‌ها مال کیست؟

۱) (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ) اَلْفَاتِحَةُ: ۲

ترجمه: حمد و سپاس (ستایش) برای خداوند، پروردگار جهانیان است.

۲) بُعِثَ النَّبِيُّ (ص) لِيَهْدِيَ النَّاسَ.

ترجمه: پیامبر فرستاده (برانگیخته یا مبعوث) شد تا مردم را هدایت کند.

۱) (لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا) اَلتَّوْبَةُ: ۴۰

ترجمه: غمگین (ناراحت) نباش مسلماً خدا با ماست.

۲) (اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ) اَلرَّعْدُ: ۱۱

ترجمه: قطعاً خداوند [حال یا سرنوشت] قومی را تغییر نمی‌دهد مگر این‌که آن‌چه را که در خودشان است تغییر دهند.

۳) ... لَا تَظْلِمُ كَمَا لَا تُحِبُّ اَنْ تُظْلَمَ وَ اَحْسِنُ كَمَا تُحِبُّ اَنْ يُحْسَنَ اِلَيْكَ. الْاِمَامُ عَلِيٌّ (ع)

ترجمه: ستم نکن همان‌طوری که دوست نداری مورد ستم واقع شوی، و نیکی کن همان‌طوری که دوست می‌داری به تو نیکی شود.

۷۴ (۱) بِمَاذَا أَوْصَتْ شَيْمِلَ زُمَّلَاءَهَا؟

ترجمه: شیمیل دوستانش را به چه چیزی سفارش کرد؟
پاسخ: أَوْصَتْ شَيْمِلَ زُمَّلَاءَهَا أَنْ يُشْكَلُوا فَرِيقًا لِلْجَوَارِ الدِّينِيِّ وَ التَّقَافِيِّ.

(۲) أَيْنَ وُلِدَتْ شَيْمِلَ؟

ترجمه: شیمیل کجا به دنیا آمد؟

پاسخ: وُلِدَتْ فِي «أَلْمَانِيَا».

۷۵ (۱) بِأَيِّ لُغَةٍ كَانَتْ شَيْمِلَ تَقْرَأُ الْأَدْعِيَةَ الْإِسْلَامِيَّةَ؟

ترجمه: به چه زبانی شیمیل دعاهاى اسلامى را مى‌خواند؟

پاسخ: كَانَتْ شَيْمِلَ تَقْرَأُ الْأَدْعِيَةَ الْإِسْلَامِيَّةَ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

(۲) أَيُّ حَدِيثٍ كُتِبَ عَلَى قَبْرِ شَيْمِلَ؟

ترجمه: چه حدیثی روی قبل شیمیل نوشته شده است؟

پاسخ: كُتِبَ هَذَا الْحَدِيثُ «الْأَنَسُ نِيَامُ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا»

(۳) كَمْ كِتَابًا وَ مَقَالَةً أَلْفَتْ شَيْمِلَ؟

ترجمه: شیمیل چند کتاب و مقاله نوشت؟ [تألیف کرد؟]

پاسخ: أَلْفَتْ شَيْمِلَ أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ كِتَابٍ وَ مَقَالَةٍ.

۷۶ مجزوم (۰/۲۵)، علامت اصلی سکون (۰/۲۵)

۷۷ «لَا تَقْرَبَا» توجه: فعل نهی با آوردن حرف لا و مجزوم کردن آخر فعل ساخته می‌شود.

۷۸ «لَا تَحْزُنْ» توجه: فعل نهی آوردن لا بر سر مضارع و مجزوم کردن آن ساخته می‌شود.

۷۹ «لا تلبسوا» توجه: فعل نهی با آوردن لا بر سر فعل مضارع و مجزوم کردن آن ساخته می‌شود.

۸۰ مجزوم ، حذف «ن»

۸۱ يَنْجَحُ

۸۲ «يَنْجَحُ» دقت کنید که «الکسلان» مفرد است.

۸۳ پس باید صاحب این خانه را عبادت کنند.

۸۴ «لِ»

ترجمه: باید به مظلومان جهان کمک کنیم.

۸۵ «لَمْ»

ترجمه: این دانش‌آموزان تاکنون در انجام تکالیفشان کوتاهی نکرده‌اند.

۸۶ «لَا يُشْرِكُ» صحیح است. مضارع مجزوم به سکون است.

ترجمه: انسان نباید هیچ کسی را در عبادت، شریک پروردگارش قرار دهد.

۸۷ «يؤمنوا» صحیح است. مضارع مجزوم به حذف نون اعراب است.

ترجمه: کافران به آنچه خدا نازل کرد ایمان نیاورده‌اند.

«يُقَصِّرُن» صحیح است. فعل مضارع مجزوم است ولی در صیغهی ۶ و ۱۲ «نون» با توجه به ضمیر بارز فاعلی بودن آن حذف نمی‌شود.

ترجمه: دانش‌آموزان در یاری خواهرانشان کوتاهی نکردند.

قَدْ جئنا إلیکم لتتکلّم معکم حول أهمیّة اللّغة العربیّة.

کلمه‌ی فارسی	کلمه‌ی مُعَرَّب [عربی شده که از فارسی آمده است]
آبریشم	الإبریسَم
شلوار = پاپوش	السیروال
گنج	الکَنز
مُشک	المِشک
سخت	السَّخَط
پرگار	الفِرْجار
استاد	الأسَاط
تنور	التَّنور
گردو	الجُوز
گوهر	الجُوهَر
بنفشه	البَنَفَسَج
دیبا	الدیباج
راهنامه	الرّهنامج
چنگ = سنج	الصنج
پسته	الفُسْتُق
نفت	النِط
اندازه	الهندسة
بالش‌ها	النمارق
نمونه	النمودج
سنجاب	السِنجاب

(۱) أَكْتُبُ بِحُطِّ وَاضِحٍ.

ترجمه: با خطی واضح بنویس.

(۲) سَأَكْتُبُ لَكَ الْإِجَابَةَ.

ترجمه: جواب را برایت خواهم نوشت.

(۳) لَنْ أَكْتُبَ جَمَلَةً.

ترجمه: جمله‌ای نخواهم نوشت.

(۴) قَدْ كُتِبَ عَلَى اللُّوحِ.

ترجمه: روی تخته نوشته شده است.

(۵) أَخَذْتُ كِتَابًا رَأَيْتَهُ.

ترجمه: کتابی را گرفتم که آن را دیده بودم (دیدم).

(۱) لَا تَكْتُبْ عَلَى الشَّجَرِ.

ترجمه: روی درخت ننویس.

(۲) كَانُوا يَكْتُبُونَ رَسَائِلَ.

ترجمه: نامه‌هایی می‌نوشتند.

(۳) لَمْ يَكْتُبْ فِيهِ شَيْئًا.

ترجمه: در آن چیزی ننوشت. (ننوشته است)

(۴) مَنْ يَكْتُبُ يَنْجَحْ.

ترجمه: هرکس بنویسد، موفق می‌شود.

(۵) يُكْتُبُ مَثَلٌ عَلَى الْجِدَارِ.

ترجمه: ضرب‌المثلی روی دیوار نوشته می‌شود.

(۶) كُنْتُ أَكْتُبُ إِجَابَاتِي.

ترجمه: جواب‌هایم را می‌نوشتم.

(۱) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّفُنُ. تَشْتَهِي: می‌خواهد، میل دارد.

ترجمه: بادها به سمتی که کشتی‌ها نمی‌خواهند، جریان دارند (بادها به آن‌چه که کشتی‌ها تمایل ندارند می‌وزند).

پاسخ: (و) برد کشتی آن‌جا که خواهد خدای وگر جامه بر تن دزد ناخدای

(۲) أَلْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ، بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ.

ترجمه: کسی که از چشم دور است، از قلب دور است.

پاسخ: (ه) از دل برود هر آن‌که از دیده رود.

(۳) أَكَلْتُمْ تَمْرِي وَ عَصَيْتُمْ أَمْرِي.

ترجمه: خرمایم را خوردید و از فرمانم سرپیچی کردید.

پاسخ: (د) نمک خورد و نمکدان شکست.

(۴) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.

ترجمه: بهترین سخن آن است که کم باشد و راهنمایی‌کننده (گویا و با دلیل) باشد.

پاسخ: (ب) کم گوی و گزینه گوی چون دُرّ / تا زانک تو جهان شود پُرّ

(۵) الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ.

ترجمه: صبر کلید گشایش است.

پاسخ: (ج) گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی.

(۶) الْحَيْرُ فِي مَا وَقَعَ.

ترجمه: خوبی در چیزی است که اتفاق افتد.

پاسخ: (الف) هر چه پیش آید خوش آید.

با کمک متن درس به سؤالات پاسخ دهید.

۱) أَيُّ شَيْءٍ يَجْعَلُ اللُّغَةَ غَنِيَّةً فِي الْأُسْلُوبِ وَ الْبَيَانِ؟

ترجمه: چه چیزی زبان را در سبک و بیان بی‌نیاز می‌کند؟

پاسخ: إِنَّ تَبَادُلَ الْمُفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ يَجْعَلُهَا غَنِيَّةً فِي الْأُسْلُوبِ وَ الْبَيَانِ.

۲) مَتَى اَزْدَادَ نُفُودُ اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟

ترجمه: کی (چه وقت) نفوذ زبان فارسی در زبان عربی افزایش یافت؟

پاسخ: اَزْدَادَ نُفُودُ اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الْعَصْرِ الْعَبَّاسِيِّ.

۳) مَا هُوَ الْأَصْلُ الْفَارِسِيُّ لِكَلِمَةِ «كَنْز»؟

ترجمه: اصل فارسی کلمه‌ی «کنز» چیست؟

پاسخ: أَصْلُهَا الْفَارِسِيُّ هُوَ «كَنْج» / (أَصْلُ هَذِهِ الْكَلِمَةِ «كَنْج»)

با کمک متن درس به سؤالات پاسخ دهید.

۱) لِمَاذَا اَزْدَادَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْعَرَبِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بَعْدَ ظُهُورِ الْإِسْلَامِ؟

ترجمه: چرا کلمات عربی بعد از ظهور اسلام در زبان فارسی زیاد شد؟

پاسخ: فَقَدْ اَزْدَادَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْعَرَبِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بَعْدَ ظُهُورِ الْإِسْلَامِ بِسَبَبِ الْعَامِلِ الدِّينِيِّ.

۲) مَنْ هُوَ مُؤَلِّفُ «مُعْجَمِ الْمُعْرَبَاتِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ»؟

ترجمه: مولف کتاب «فرهنگ معرّبات فارسی در زبان عربی» کیست؟

پاسخ: الدُّكْتُورُ التُّونَجِيُّ.

۳) مَتَى دَخَلَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْفَارِسِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟

ترجمه: چه زمانی واژه‌های فارسی وارد زبان عربی شد؟

پاسخ: دَخَلَتِ الْمُفْرَدَاتُ الْفَارِسِيَّةُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ مُنْذُ الْعَصْرِ الْجَاهِلِيِّ.

هرگاه «کان» همراه فعل ماضی بکار رود، با هم به شکل ماضی بعید ترجمه می‌شوند. که گاهی «قد» آورده می‌شود و گاهی خیر.

خیر - «فخوراً» خبر «لایکون» و «وحدیاً» خبر «أصحبت» می‌باشد.

الاعداء ← الاعداء: اسم لیس است و مرفوع.

قادرین ← قادرین: خبر لیس است و منصوب به «ی»

«کانت» صحیح است. «الشعوب» جمع غیر عاقل محسوب می‌شود و فعل برای آن مفرد مونث می‌آید. ترجمه: ملت‌های مستضعف مظلوم بودند.

مَنْ: فاعل و محلاً مرفوع.

لَهُ: خبر مقدّم لیس و محلاً منصوب

حکیم: اسم موخّر لیس و مرفوع

يُرشدُ: جمله‌ی وصفیه و محلاً مرفوع

هُ: مفعول و محلاً منصوب